

**БІЛЕНЬКІВСЬКА
ГРОМАДА**

ПРОГРАМА

***комплексного відновлення території
Біленьківської сільської територіальної
громади Запорізького району Запорізької
області***

Проект розроблено Робочою групою з розроблення Програми комплексного відновлення території Біленьківської сільської територіальної громади на період 2024 – 2027 років, створеною рішенням виконавчого комітету Біленьківської сільської ради від 11.03.2024 № 58

с. Біленьке, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РЕЗЮМЕ.....	7
МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ РОБОТИ	11
I. АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ТА ЧИННИКІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	21
1.1. Коротка характеристика громади	21
1.2. Оцінка пошкоджень, збитків та потреб громади	36
1.3. Аналіз даних, який вказує на доцільність розробки ПКВ	39
1.4. Аналіз негативних впливів, що призвели до потреби розроблення програми, на традиційний характер середовища, історичні ареали населених місць, об'єкти культурної спадщини, довкілля, природоохоронні території та об'єкти	41
1.5. Опитування мешканців та стейкхолдерів Біленьківської сільської територіальної громади	42
1.6. Оцінка спроможності та забезпеченості (ресурсної, організаційної, кадрової, інституційної тощо) відновлення громади	48
II. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ І ПРІОРИТЕТИ ВІДНОВЛЕННЯ ГРОМАДИ	57
2.1. Стратегічне планування	57
2.2. Інформація про технічні можливості, економічну доцільність відновлення пошкоджених об'єктів шляхом виконання робіт з реконструкції, реставрації, капітального чи поточного ремонту	66
2.3. Обґрунтовані пропозиції щодо відновлення навколишнього природного середовища, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів	69
2.4. Інформація про необхідні заходи інженерної підготовки та інженерного захисту території	71
2.5. Обґрунтовані пропозиції щодо доцільності зміни функціонального призначення територій ТГ (її частини) з урахуванням наявної забудови та наявної містобудівної документації	73
2.6. Пропозиції щодо внесення змін або розроблення містобудівної документації на місцевому рівні	73
2.7. Загальні підходи та пропозиції щодо комплексного відновлення, розвитку території ТГ (її частини) та заходи для їх реалізації з визначенням пріоритетності, з урахуванням норм і нормативів щодо просторового планування та землекористування, захисту навколишнього природного середовища та природних ресурсів, забезпечення населення закладами і послугами, що в них надаються, охорони культурної спадщини, розвитку транспорту та інженерної інфраструктури тощо	75
III. УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ГРОМАДИ	72

ВСТУП

Повномасштабна російська агресія та військові дії на території України призвели до дуже суттєвих наслідків у багатьох сферах: економічній, політичній, безпековій, гуманітарній тощо, зокрема у регіонах, де відбувалися військові дії або вони були тимчасово окуповані.

Усунення цих наслідків та відновлення постраждалих територій, особливо тих, що перебували у тимчасовій окупації, є складним та багатогранним процесом, який потребує участі багатьох сторін та вирішення багаточисленних проблем.

Головна ціль післявоєнного відновлення території полягає у створенні умов для відновлення нормального життя та економічного розвитку на постраждалій території, щоб забезпечити мирне та процвітаюче майбутнє для людей, які живуть на цій території.

До ключових аспектів відновлення території громади, які повинні враховуватися та закладатися у програми та плани відновлення і розвитку, можна віднести:

1. Відновлення безпечних умов життєдіяльності. Першочерговою умовою початку відновлювальної діяльності є забезпечення контролю та безпечності перебування на території. Зокрема це стосується відновлення та розвитку функцій поліції та ДСНС з підтримки правопорядку та запобігання насильству.

2. Відновлення критичної інфраструктури. Це основоположний крок відновлення, від якого залежать усі подальші заходи з відновлення громади у інших складових. У першу чергу потрібно відновити пошкоджену інфраструктуру, таку як: дороги, мережі електро- та водозабезпечення, каналізація тощо. Відновлення інфраструктури повинно супроводжуватися розмінуванням території, яке, в свою чергу, можливе лише після повного закінчення бойових дій.

3. Відновлення економічної активності та діяльності. Створення економічних передумов відновлення території громади також є важливим кроком. Це стосується відновлення та створення робочих місць, створення умов інвестування у місцеву інфраструктуру, розвитку місцевого виробництва, надання фінансової та технічної підтримки створення нових бізнес-одиниць, що, в кінцевому підсумку, призведе до збільшення доходів населення та податків територіальної громади.

4. Залученість місцевого населення. Для ефективного відновлення територій необхідно враховувати думки місцевого населення та залучати його у процеси відновлення. Жителі громади повинні мати можливість впливати на процес відновлення та прийняття рішень. Участь місцевої спільноти може допомогти у створенні довгострокових програм, які відповідатимуть потребам

місцевого населення. Відновлення також повинне включати реабілітацію населення, яке постраждало в результаті війни або було змушене покинути свої будинки. Це може включати різні програми із сприяння працевлаштуванню, надання житла і допомогу в отриманні медичного обслуговування.

Розробка та реалізація Програми комплексного відновлення території Біленьківської сільської територіальної громади Запорізького району Запорізької області (далі – Програма) повинна супроводжуватися якісно вищим рівнем партисипації та залучення усіх верств місцевого населення: громадськості (громадських активістів, громадських організацій, громадських об'єднань), представників бізнесу та суб'єктів підприємницької діяльності, посадових осіб органів місцевого самоврядування, мешканців, які знаходяться на території громади, та мешканців, які змушені тимчасово покинути власні домівки, внутрішньо переміщених осіб, які вирішили залишитися в громаді тощо. Усі кроки Робочої групи та етапи розробки, громадського обговорення, затвердження та імплементації Програми у систему місцевого самоврядування повинні бути завчасно оприлюднені та піддаватися громадському впливу.

5. Міжнародна підтримка. Міжнародне співтовариство може допомогти у відновленні території, шляхом надання як фінансової, так і технічної допомоги. Необхідно задіяти міжнародні організації для забезпечення фінансової, технічної та економічної допомоги.

Зважаючи на курс України на швидкий вступ до Євросоюзу процеси розробки та реалізації Програми повинні відповідати вимогам та рекомендаціям Євросоюзу та Ради Європи.

Процес відновлення територіальних громад організаційно визначений у постанові Кабінету Міністрів України від **24.10.2022 року № 1159 «Про затвердження Порядку розроблення, проведення громадського обговорення, погодження програм комплексного відновлення області, території територіальної громади (її частини) та внесення змін до них»**. Цей порядок унормовує відновлення регіонів та територіальних громад, яке здійснюється з метою ліквідації негативних наслідків, отриманих в результаті збройної агресії проти України, відбудови зруйнованих та/або пошкоджених об'єктів критичної інфраструктури, соціальної інфраструктури, об'єктів житлового та громадського призначення, повернення в регіон внутрішньо переміщених осіб та біженців, створення сприятливих умов для діяльності всіх суб'єктів господарювання.

Результатом застосування вказаного порядку та інших дотичних нормативних документів є представлена Програма комплексного відновлення території Біленьківської сільської територіальної громади.

На основі Програми можуть бути розроблені різні додаткові документи, зокрема: бюджетний план – детальне визначення витрат на відновлення різних об'єктів та інфраструктури; план відновлювальних робіт – визначення

послідовності і термінів відновлювальних робіт; угоди з міжнародними організаціями – для отримання додаткової допомоги по відновленню території; звіти про виконання відновлювальних робіт – для відстеження прогресу відновлення території та оцінки результатів; доповіді та презентації – для інформування громадськості про хід робіт з відновлення території та про досягнуті результати; плани соціально - економічного розвитку – визначення довгострокових цілей відновлення території та створення сприятливих умов економічного розвитку.

Різні документи, прийняті на підставі Програми, можуть використовуватися для координації дій між різними організаціями, включаючи урядові органи, громадські організації та міжнародні організації та забезпечення ефективного відновлення території.

РЕЗЮМЕ

Програма комплексного відновлення території Біленьківської сільської територіальної громади Запорізького району Запорізької області (далі – Програма) розроблена виконавчим комітетом та за участю Громадської організації «Спільно ХАБ» в умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні, введеного з 24 лютого 2022 року через військову агресію російської федерації. Програма базується на аналізі основних просторових, містобудівних та соціально-економічних показників Біленьківської сільської територіальної громади за попередні роки та ситуації у 2023 році. Основними завданнями є забезпечення узгоджених спільних інтересів задля втілення єдиної державної політики розвитку України на рівні територіальної громади під час особливого періоду, викликаного воєнним станом

Програма являє собою документ, у якому визначено план дій, що необхідно послідовно виконати для досягнення нового якісного стану територіальної громади – стану відновленої повоєнної функціональності, на засадах "краще ніж було".

Програма містить аналіз стану та нагальних потреб території, опис проблем та потенційних небезпек, а також **комплекс** заходів, які необхідно реалізувати для відновлення та розвитку громади. Програма враховує поточні та прогнозовані потреби інфраструктури, населення, бізнесу та інших соціальних та економічних факторів. Програма є інструментом стратегічного управління, який дозволяє враховувати ризики, планувати та координувати дії з відновлення та розвитку громади, підвищувати рівень життя місцевого населення та створювати умови для економічного зростання і процвітання.

Ключовими поняттями Програми є **комплекс заходів з відновлення та розвитку, система цілей територіальної громади і проекти з відновлення та розвитку**.

Комплекс заходів – це сукупність функціонально однорідних видів діяльності, у результаті реалізації яких територіальна громада досягне стану відновлення та розвитку за визначений у Програмі часовий проміжок. Заходи деталізуються на завдання та проекти. Комплекс заходів визначається на підставі **аналізу** стану та потреб громади, а також у відповідності до нормативно-правових актів (Постанов та Наказів Уряду, національних та регіональних програм відновлення тощо). Комплекс заходів є інваріантно визначеним та не підлягає змінам у часовому періоді розробки та реалізації Програми.

Система цілей територіальної громади являє собою ієрархію стратегічних пріоритетів, стратегічних та оперативних цілей, які визначені виходячи з поточного стану і потреб територіальної громади та визначеного до реалізації комплексу заходів. Система цілей залежна від стану і потреб

територіальної громади у окремі проміжки часу та може бути змінена у часовому періоді розробки та реалізації Програми шляхом виключення цілей, що втратили актуальність, або включення цілей, що набули актуальності. Ініціатором змін у системі цілей Програми є Робоча група.

Проект – це унікальна ініціатива, обмежена часовими та ресурсними рамками, яка створюється та реалізується для досягнення певної мети або результату. Проекти спрямовані на досягнення цілей Програми і **повинні обов’язково відповідати** певній оперативній цілі (цілям) системи цілей Програми. Сукупність проектів є залежною від актуальної системи цілей у Проорамі. Проекти можуть додаватися у Програму та виключатися із Програми на протязі усього часового періоду розробки та реалізації Програми, виходячи з поточних потреб процесу відновлення та розвитку. Ініціатором змін у актуальній сукупності проектів Програми є Робоча група.

Укрупнена послідовність дій з розробки та реалізації Програми наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Послідовність дій з розробки та реалізації Програми комплексного відновлення території Біленьківської сільської територіальної громади

№	Коротка сутність етапу	Часовий проміжок	Відповідальні особи
<i>ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП</i>			
1	Аналіз даних, який вказує на доцільність розробки ПКВ	15 днів	Керівництво органу місцевого самоврядування
<i>ЕТАП РОЗРОБКИ Програми</i>			
2	Підготовка та прийняття розпорядчого акту про розробку ПКВ Оприлюднення розпорядження про розробку ПКВ	15 днів	Керівництво органу місцевого самоврядування
3	Створення та затвердження складу Робочої групи з розробки Програми відновлення та розвитку територіальної громади	15 днів	Учасники Робочої групи
4	Збір пропозицій від громадськості до проекту ПКВ	1 місяць	Учасники Робочої групи

№	Коротка сутність етапу	Часовий проміжок	Відповідальні особи
5	Збір внутрішніх та зовнішніх вихідних даних	2 місяці	учасники Робочої групи
6	Запит щодо державних інтересів та інтересів суміжних ТГ	15 днів	Учасники Робочої групи
7	Аналіз пропозицій громадськості, отриманих після оприлюднення рішення про розробку ПКВ	1 місяць	Учасники Робочої групи
8	Аналіз вихідних даних та розробка проекту ПКВ	1 місяць	Учасники Робочої групи
9	Погодження проекту ПКВ органом містобудування та архітектури ОВА перед проведенням громадського обговорення	1 місяць	Учасники Робочої групи
10	Оприлюднення проекту ПКВ для отримання пропозицій громадськості	5 днів	учасники Робочої групи
11	Реєстрація та розгляд пропозицій громадськості до проекту ПКВ, їх урахування у проекті	15 днів	учасники Робочої групи
12	Внесення змін у проект ПКВ (за необхідності)		учасники Робочої групи
13	Погодження ПКВ органом містобудування та архітектури ОВА (у разі внесення змін до проекту ПКВ після обговорень з громадськістю)	1 місяць	учасники Робочої групи
14	Підготовка, затвердження та оприлюднення Звіту за результатами розгляду пропозицій громадськості	5 днів	учасники Робочої групи
15	Внесення ПКВ на розгляд ради/начальника ВАНП	5 робочих днів з моменту оприлюднення звіту	учасники Робочої групи
16	Затвердження ПКВ	30 днів з дня внесення проекту ПКВ на розгляд	Секретар ради

№	Коротка сутність етапу	Часовий проміжок	Відповідальні особи
		ради	
17	Оприлюднення ПКВ або її частини - за наявності інформації з обмеженим доступом (на веб-ресурсі ради та у ЄДЕССБ)	5 днів	Секретар ради
ЕТАП РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ			
12	Аналіз, на основі сценарного підходу, поточної ситуації в країні, регіоні і громаді, визначення актуального сценарію процесів відновлення та розвитку у територіальній громаді	Щоквартальн о	Керівництво органу місцевого самоврядування, учасники Робочої групи
13	Визначення, у відповідності до обраного сценарію, пріоритетності реалізації заходів Програми	Щоквартальн о	Керівництво органу місцевого самоврядування
14	Оцінка, у відповідності до обраного сценарію та пріоритетності заходів, актуальності системи цілей Програми	Щоквартальн о	Керівництво органу місцевого самоврядування
15	Реалізація проєктів, що є відповідними актуальному сценарію та системі цілей Програми	Відповідно до терміну реалізації проєкту	Керівництво органу місцевого самоврядування
16	Залучення проєктних ініціатив від зацікавлених сторін, експертиза їхньої відповідності актуальному сценарію та поточній системі цілей Програми	Постійно	Керівництво органу місцевого самоврядування
17	Внесення змін до документу "Програма комплексного відновлення території Біленьківської сільської територіальної громади" у відповідності до затвердженого порядку внесення змін	За необхідністю	Керівництво органу місцевого самоврядування,

№	Коротка сутність етапу	Часовий проміжок	Відповідальні особи
			учасники Робочої групи

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ РОБОТИ

Відповідно до **Порядку з питань відновлення та розвитку регіонів і територіальних громад** розроблення Програми базується на таких основоположних принципах:

- відбудувати краще ніж було - планування відновлення та розвитку територій на основі сучасних міжнародних практик та рішень для досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини;

- відкритість та прозорість - забезпечення залучення заінтересованих сторін державної регіональної політики до відновлення та розвитку територій, створення рівних можливостей для висловлення позицій;

- європейська інтеграція - виконання кожного завдання плану відновлення та розвитку сприятиме швидкому наближенню України до основоположних європейських цінностей і стандартів та остаточному набуттю членства в Європейському Союзі;

- сталий розвиток - розвиток суспільства для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь;

- енергетична незалежність - декарбонізація будівель і систем життєзабезпечення через суттєве підвищення їх енергетичної ефективності та збільшення частки використання відновлювальних джерел енергії;

- інклюзивність - створення сприятливого середовища для рівного доступу до можливостей **всіма громадянами**, посилення залучення до розв'язання проблем розвитку усіх верств населення;

- координація - взаємозв'язок та узгодженість пріоритетних напрямів і завдань відновлення та розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях;

- доповнюваність та комплексність - узгодженість рішень за окремими пріоритетними напрямками, забезпечення взаємозв'язку завдань та заходів щодо відновлення і розвитку інфраструктури, соціальної та економічної сфери;

- обґрунтованість та доцільність - прийняття рішень (визначення завдань та заходів) на основі даних та оцінки потреб заінтересованих сторін державної регіональної політики.

Пояснення до етапів розроблення Програми

Етап 1: Організація роботи зі стратегічного планування

• Робоча група

Безпосереднім розробником стратегічного документу є **Робоча група з розробки Плану відновлення та розвитку територіальної громади (далі Робоча група)**, яка є консультативно-дорадчим органом.

Даний орган створюється рішенням виконавчого комітету сільської ради. До складу робочої групи входять представники органу місцевого самоврядування/військової адміністрації, громадських організацій, представників бізнесу та бізнес-асоціацій, навчальних та науково-дослідних організацій, інституцій місцевого економічного бізнесу (тощо).

Створення робочої групи зазвичай відбувається за допомогою такої послідовності кроків:

1. Визначення мети групи: перед тим, як створювати робочу групу, необхідно визначити для чого вона буде потрібна. Мета робочої групи з розробки Плану відновлення та розвитку територіальної громади – розробка Плану з обов'язковим урахуванням пріоритетних напрямів відновлення та завдань, спрямованих на відновлення і подальший розвиток конкретної територіальної громади.

2. Обрання керівника групи: особа, яка буде керувати робочою групою, повинна мати достатній досвід та знання в обраній галузі. Вона також повинна бути добре організованою та мати лідерські якості. Не є обов'язковим правилом обрання керівником робочої групи керівника органу управління територіальною громадою.

3. Відбір учасників групи: вибір учасників залежить від мети групи та теми роботи. Найкраще, якщо учасники мають різний досвід та знання, що дозволить робочій групі займатися проблемою з різних ракурсів.

4. Планування зустрічей групи: робоча група повинна регулярно зустрічатися для обговорення проблеми та вирішення завдань. Зустрічі повинні плануватися заздалегідь, з визначеними темами та порядком денним.

5. Розподіл завдань: кожен учасник повинен мати своє завдання та відповідальність в робочій групі. Розподіл завдань повинен бути таким, щоб кожен учасник міг зробити свій внесок та відчував важливість своєї ролі.

6. Визначення комунікаційних каналів спілкування та співпраці у робочій групі. Ефективність роботи групи визначається швидкістю комунікацій між членами групи.

Зі змістовної точки зору, **головні завдання** робочої групи полягають у тому, щоб:

- *визначити напрямки відновлення та розвитку територіальної громади*: робоча група повинна визначити, які головні напрямки розвитку за результатами відновлення є найбільш важливими для територіальної громади на середній та довгострокові періоди;

- *встановити пріоритети*: робоча група повинна встановити пріоритети для кожного напрямку відновлення та розвитку, щоб визначити, які з них є найбільш важливими для досягнення стратегічних цілей громади;

- *розробити плани дій*: робоча група повинна розробити плани дій для кожного напрямку відновлення та розвитку, що включає конкретні кроки та терміни виконання;

- *визначити відповідальних осіб*: робоча група повинна визначити відповідальних за кожен крок у плані дій та забезпечити, щоб кожен з них зрозумів свої обов'язки та терміни виконання;

- *встановити механізми контролю*: робоча група повинна встановити механізми контролю за виконанням плану дій, щоб **запевнитися в тому**, що територіальна громада досягає своїх стратегічних цілей.

Етап 2: Аналіз середовища та чинників трансформації

Аналіз середовища існування територіальної громади включає в себе огляд і оцінку різних факторів, які можуть вплинути на її відновлення, діяльність і розвиток. Основні елементи зовнішнього середовища, які можна проаналізувати, включають:

Політичне середовище: включає аналіз політичних факторів, таких як законодавство, регулюючі вимоги та стандарти, публічна думка, ставлення місцевих владних органів до розвитку громади.

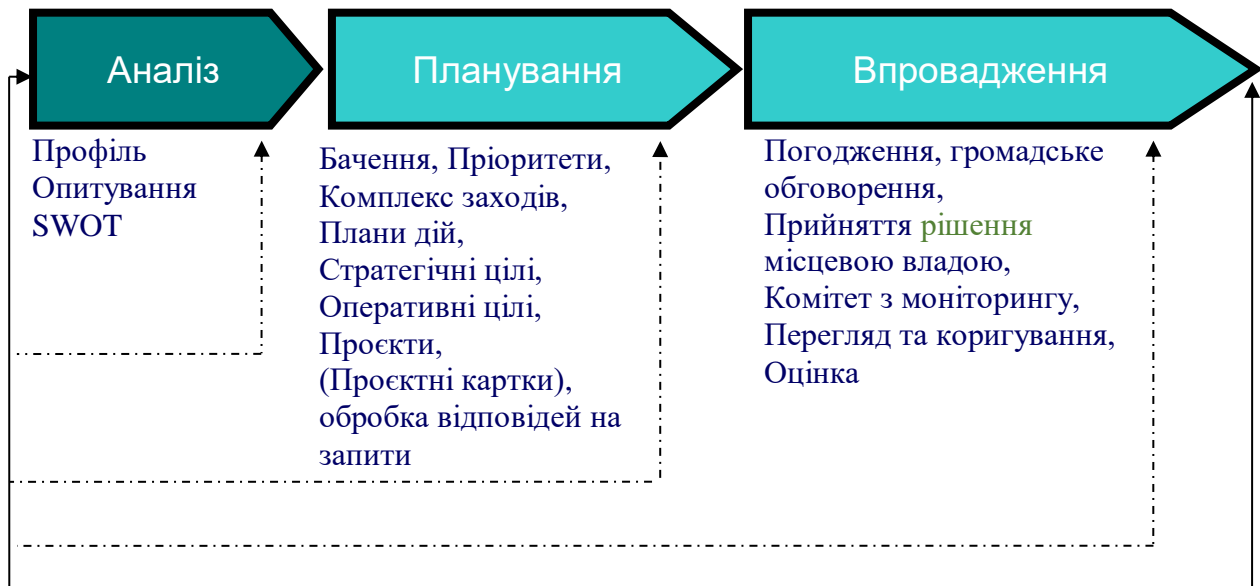
Економічне середовище: включає аналіз економічних факторів, таких як економічний розвиток, інвестиції, ринкові умови, зайнятість населення, конкуренція та інші фактори.

Соціокультурне середовище: включає аналіз факторів, що впливають на соціальний розвиток територіальної громади, таких як демографічні характеристики населення, культурні та релігійні традиції, стиль життя, освіта та інші фактори.

Технічне середовище: включає аналіз технологічних факторів, таких як інновації, науково-технічний розвиток, транспортна інфраструктура, екологічна ситуація та інші фактори.

Природне середовище: включає аналіз природних факторів, таких як клімат, географічні умови, природні ресурси, екологічна ситуація та інші фактори.

На рис. 1 наведено структура та логіка послідовності основних етапів розробки Програми

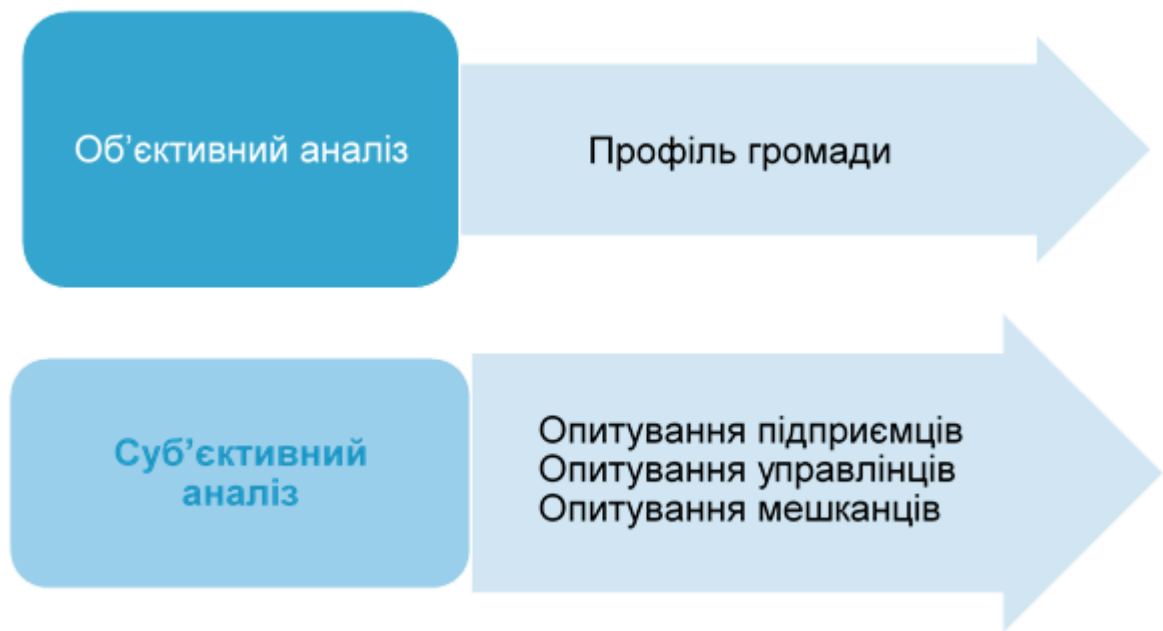

2.1. Профіль громади

Інформаційною основою для планування територіальної громади є базовий документ – аналітично-описова частина. Аналітично-описова частина має назву Профіль та розміщується у додатку до Плану відновлення та розвитку. У Профілі виконується аналіз кількості, якості та динаміки змін основних показників економіки, демографічних процесів, ресурсів, гендерно-орієнтована складова громади. Профіль показує стійкі тенденції змін показників соціально-економічного розвитку громади. В Профілі відображається інформація стосовно руйнувань та оцінка збитків в результаті руйнування. Після кількісного аналізу формулюються якісні висновки стосовно оцінки потреб відновлення та розвитку громади.

Профіль громади є важливим чинником для членів Робочої групи при обговоренні й досягненні консенсусу щодо стратегічного бачення, пріоритетів. Аналітичні матеріали Профілю громади використовуються в SWOT-аналізі, підготовці «дерева цілей» та проектів.

Розробка профілю громади є основним способом проведення об'єктивного аналізу середовища існування та потенційних чинників трансформації територіальної громади (рис. 2).

В подальшому аналіз середовища доповнюється результатами опитування основних стейкхолдерів територіальної громади, що являє собою суб'єктивну частину аналітичних процедур.

2.2. Розробка SWOT-аналізу

SWOT-аналіз (або аналіз Сила-Слабкість-Можливості-Загрози) - це доволі розповсюджений інструмент стратегічного планування, який використовується для оцінки поточного стану громади, проекту, продукту або ідеї. Аналізується внутрішнє та зовнішнє середовище, щоб зрозуміти поточний стан та можливості відновлення і розвитку.

Класично SWOT-аналіз складається з чотирьох частин:

Сила (Strengths) - перерахування переваг та сильних сторін громади, проекту або ідеї.

Слабкість (Weaknesses) - перерахування недоліків та слабких сторін громади, проекту або ідеї.

Можливості (Opportunities) - перерахування можливостей для громади, проекту або ідеї, що можуть допомогти в досягненні їхніх цілей.

Загрози (Threats) - перерахування факторів, які можуть стати перешкодою для досягнення мети.

Після зібрання інформації в кожній з цих чотирьох категорій, можна проаналізувати результати та вибрати оптимальний стратегічний напрямок для відновлення і розвитку громади.

Зовнішній аналіз – оцінка основних загроз і можливостей, що визначаються зовнішнім щодо громади середовищем, і внутрішній аналіз – аналіз сильних і слабких сторін громад, забезпечують визначення основних проблем відновлення та розвитку територіальної громади. Чітке розуміння цих чотирьох аспектів ситуації в громаді допомагає точніше спрямувати планування проєктів з відновлення та розвитку на максимально можливе використання сильних сторін, виправлення слабких сторін, використання наявних можливостей і усунення загроз.

У частині деталізації загроз і можливостей може додатково застосовуватися PESTEL-аналіз - це інструмент стратегічного планування, який допомагає оцінити зовнішнє середовище громади, продукту або проєкту. Аналізується політичне, економічне, соціальне, технологічне, екологічне та правове середовище, щоб зрозуміти вплив цих факторів на діяльність організації та її можливості для розвитку.

PESTEL-аналіз складається з шести частин:

Політичний (Political) - оцінка політичного середовища, включаючи стабільність уряду, законодавчу та регуляторну політику, ступінь корупції тощо.

Економічний (Economic) - оцінка економічних факторів, таких як інфляція, процентні ставки, рівень безробіття, фінансовий стан інвесторів та інше.

Соціальний (Social) - оцінка демографічного середовища, зокрема зміни у населенні, здоров'ї, освіті, культурі, соціальних та етичних проблемах.

Технологічний (Technological) - оцінка рівня технологічних інновацій та їх вплив на ринок, включаючи нові продукти та послуги, процеси виробництва, інформаційні технології тощо.

Екологічний (Environmental) - оцінка впливу на довкілля та зв'язаних з ним законодавчих та регуляторних вимог.

Правовий (Legal) - оцінка законодавчих та регуляторних вимог, які можуть впливати на діяльність організації, включаючи законодавство про здоров'я та безпеку, права споживачів, конкуренцію та інше.

PESTEL-аналіз допомагає територіальній громаді отримати більш повне розуміння зовнішнього середовища, в якому вона функціонує або планує розвиватися.

Етап 3: Визначення стратегічного бачення

3.1. Формування стратегічного бачення

Аналіз внутрішнього й зовнішнього середовища та розробка стратегічного бачення відновлення та розвитку територіальної громади виконуються паралельно, що забезпечує відображення в Плані відновлення та розвитку очікувань основних зацікавлених сторін.

Бачення бажаної майбутньої трансформації розвитку внаслідок надзвичайних ситуацій та руйнувань інфраструктури громади – це довгостроковий орієнтир, якого має досягти вся територія громади спільними зусиллями.

3.2. Погодження пріоритетів

На підставі результатів досліджень, наявних ресурсів та можливостей, ідентифікації проблем між членами Робочої групи досягається консенсус щодо пріоритетних напрямів розвитку. Бажана «траєкторія» відновлення та розвитку, що має привести її до реалізації стратегічного бачення, складається із низки стратегічних цілей та оперативних цілей, які базуються на дослідженнях (приклад на рис. 3).

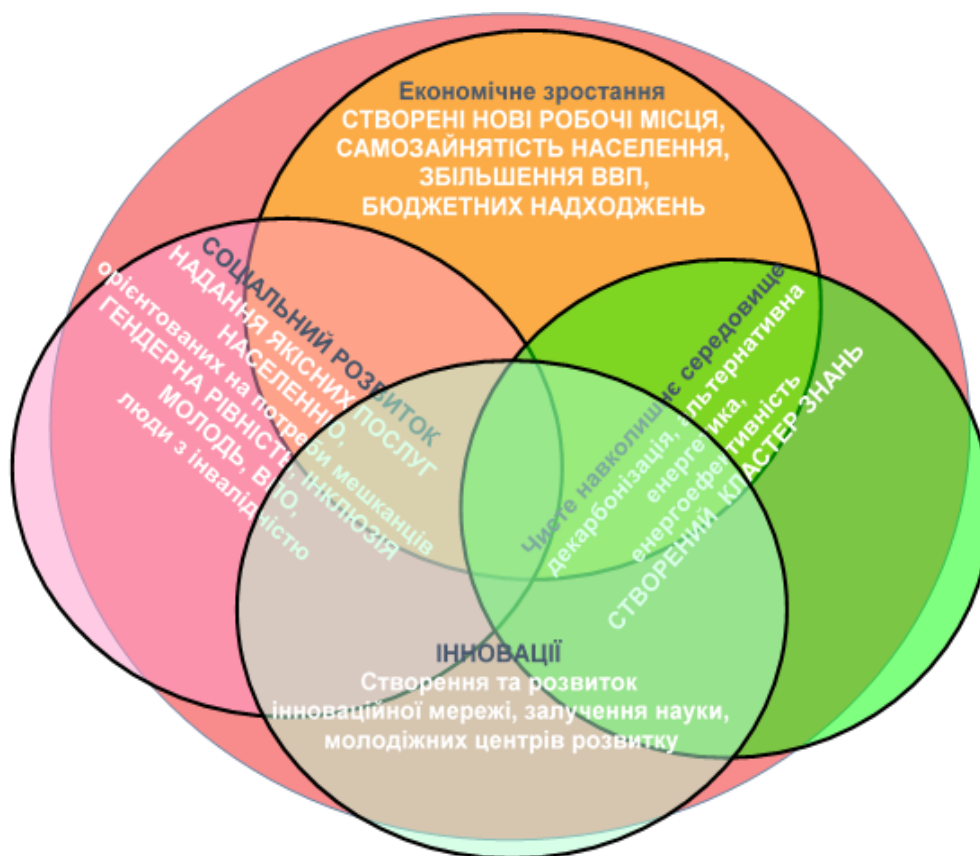

Рис. 3. Приклад поєднання стратегічного бачення та вибору пріоритетів при розробці Програми комплексного відновлення

Процедура погодження стратегічних пріоритетів у територіальній громаді може доповнюватися розробкою "дерева проблем", яке дозволяє представити в узагальненому вигляді бачення найбільш актуальних для громади проблем.

Етап 4: Розробка комплексу заходів з відновлення та розвитку

Комплекс заходів з відновлення та розвитку є ключовим елементом Програми, який створюється не лише на підставі аналізу стану та потреб громади. Цей аналіз визначає лише ситуаційні умови реалізації комплексу заходів, а сам комплекс визначається на підставі вимог відповідних нормативно-правових актів, зокрема національних та регіональних програм відновлення. Комплекс заходів повинен буди відносно універсальним для усіх територій відновлення задля можливості його узагальнення в цілому по країні.

Етап 5: Розробка системи цілей

Кожний з пріоритетних напрямів конкретизується через плани дій і, власне, є «деревом цілей» (стратегічні та оперативні цілі, проекти). Стратегічні цілі забезпечують реалізацію пріоритетного напрямку, а оперативні цілі окреслюють необхідний комплекс дій для реалізації стратегічної цілі.

На рис. 4 наведено загальний принцип узгодження стратегічних пріоритетів та стратегічних цілей у Плані відновлення та розвитку громади. Це узгодження стає основою побудови "дерева цілей". Дерево цілей може бути візуалізованим у вигляді власне деревовидного графу або у табличній формі, що більш зручно за умови великої кількості цілей.

Рис. 4. Схема узгодження стратегічних пріоритетів та стратегічних цілей – "дерево цілей"

До кожної оперативної цілі розробляється низка проектів, що відображають заходи, які необхідно здійснити; результат, який планується досягти; відповідальних за реалізацію проекту, виконавців і співвиконавців проекту; терміни виконання; прогнозований обсяг коштів.

Збір проєктних ідей у форматі проєктних карток зі сторони ОМС/ВА здійснюватиметься через оприлюднення оголошення на офіційних сайтах та у соціальних мережах у відповідності до «дерева цілей», яке узгоджене членами Робочої групи.

При розробці проєктних ідей потрібно враховувати, що проєкти відновлення повинні стосуватися лише визначених законодавством категорій об'єктів відновлення:

I. Житловий фонд

Багатоквартирні житлові будинки.

Індивідуальні (садибні) житлові будинки.

II. Громадські будівлі та споруди

Заклади дошкільної освіти.

Заклади загальної середньої освіти.

Підрозділи поліції та Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

Заклади надання сервісів та послуг (приміщення ЦНАПів).

III. Інфраструктура життєзабезпечення населення

Об'єкти системи централізованого водопостачання (поверхневі та підземні водозабірні споруди, станції очищення води, водогони, резервуари чистої води, станції знезараження, насосні станції, розподільні водопровідні мережі).

Об'єкти системи централізованого водовідведення (самоплинні та напірні колектори, каналізаційні насосні станції, очисні споруди).

Об'єкти теплопостачання (джерела теплової енергії - котельні), магістральні та розподільчі теплові мережі, теплові пункти).

Об'єкти газопостачання (магістральні газогони, газогони середнього тиску, газокомпресорні станції, газорозподільні станції, станції електрохімічного захисту).

Об'єкти електропостачання .

Об'єкти інфраструктури електронних комунікаційних мереж (мережі широкосмугового доступу, радіотелевізійні ретрансляційні станції).

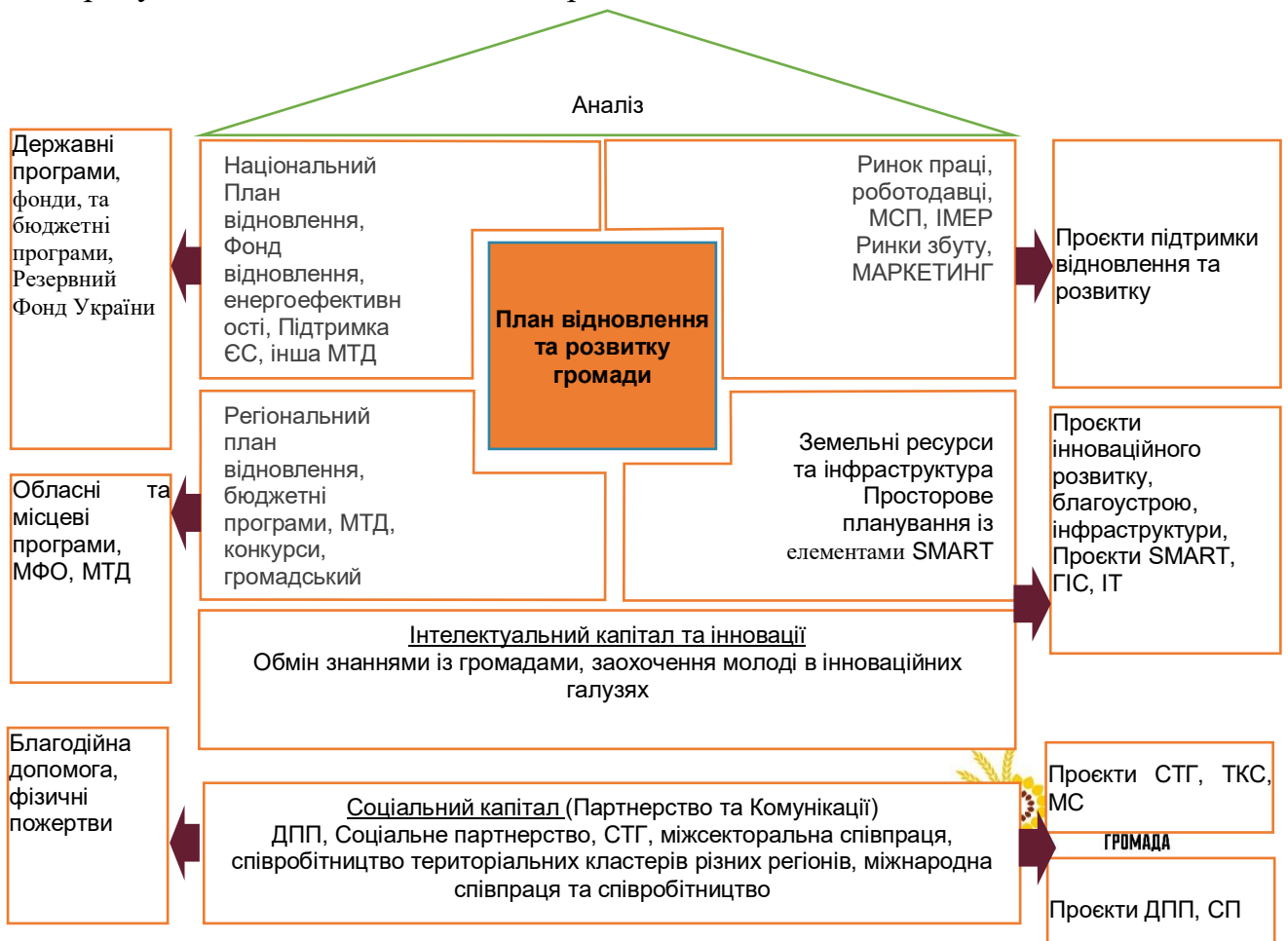
Розвиткові проєкти можуть стосуватися різних об'єктів, вони є базою розв'язкової трансформації територіальної громади (рис. 5):

Важливим аспектом при розробці та обґрунтуванні конкретних заходів та проєктів з відновлення та розвитку у громаді є пошук і визначення джерел фінансування (фандрайзинг) та визначення принципів фінансування відновлювальної діяльності. На рис. 5 наведено можливі до застосування способи фандрайзингу при фінансовому обґрунтуванні проєктів відновлення та розвитку.

Етап 5: Розміщення у відкритому доступі / громадське обговорення

Програма комплексного відновлення і система управління впровадженням обговорюється з громадою, зацікавленими сторонами, членами РГ, розміщується у відкритому доступі для отримання коментарів та зауважень. Узгоджені документи передаються на затвердження органам місцевого самоврядування/військовим адміністраціям.

Етап 6: Моніторинг, оцінювання і впровадження Плану

Моніторинг, оцінювання і впровадження / управління впровадженням Програми комплексного відновлення складається з двох частин. Перша – це спільне узгоджене рішення членів РГ громади про єдину систему моніторингу, оцінювання і впровадження / управління впровадженням, яка декларує спосіб ухвалення рішень та розподіл повноважень щодо процесу виконання Програми. Друга – створення виконавчого органу, який безпосередньо займатиметься виконанням завдань, покладених на нього щодо моніторингу, оцінювання та впровадження Програми. Система моніторингу та оцінювання включає: орган з моніторингу та оцінювання / управління впровадженням Програми; документ (Положення) про систему та набір індикаторів (результатів) виконання Програми (кількісні та якісні показники / індикатори).

У системі стратегічного планування моніторинг і оцінювання є заключним етапом розробки Програми та здійснюється протягом усього періоду її впровадження. Інструментом моніторингу є система комплексних показників (індикаторів), які відображають як ефективність виконання конкретних заходів, так і засвідчують їхню відповідність стратегічним та оперативним цілям стратегічного документу. Система моніторингу ефективності виконання Програми комплексного відновлення передбачає багаторівневу ієрархічну модель системи індикаторів.

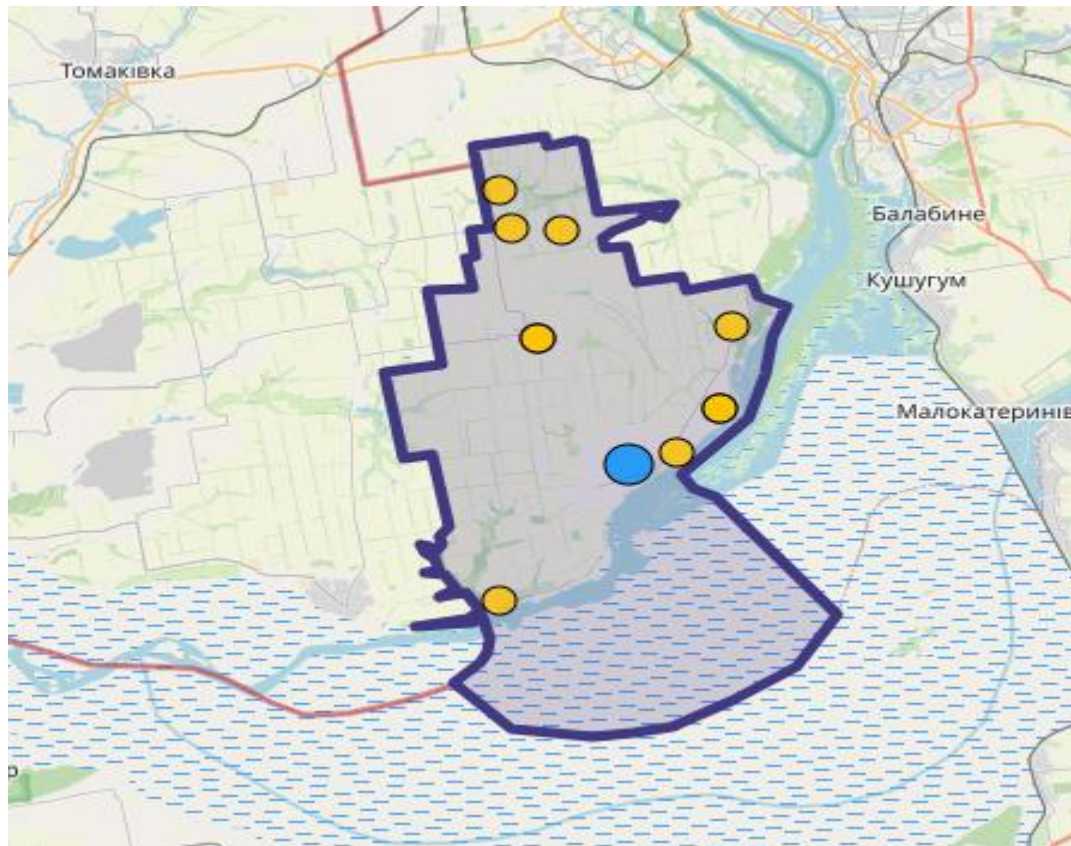
I. АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ТА ЧИННИКІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

I.1. Коротка характеристика громади

Дата утворення	• 15 липня 2016 року
Населення	• 12561
Площа	• 250,9874 кв км
Центр громади	• село Біленьке
Адреса	• 70441, Запорізька обл., Запорізький р-н, с. Біленьке, вул. Центральна, буд. 20
Сайт громади	• https://bilenke-silrada.gov.ua/
Кількісний склад ОТГ	• 3 сільські ради, 9 сільських населених пунктів

Відстань від центру ОТГ до міста Запоріжжя • 38 км

Відстань від центру ОТГ до найближчої залізничної станції 38 км

Громада межує із містом Запоріжжя та Дніпропетровською областю. Транспортний зв'язок з Обласним центром проходить по асфальтованій дорозі.

Біленьківська громада розташована у північній частині Запорізької області, географічно по берегах річки Дніпро біля міста Запоріжжя. Громада приміська. Громада межує із містом Запоріжжя та Дніпропетровською областю. Транспортний зв'язок з Обласним центром проходить по асфальтованій дорозі.

Клімат помірно континентальний, характеризується чітко означеною посушливістю. Середньорічні температури: літня +22°C, зимова - 4,5°C. Річна кількість опадів 350 - 400 мм.

Інженерно – геологічні умови характеризуються наявністю в основі просідних ґрунтів . Температурна зона України –II, вага снігового покриву -

1110Па, швидкісний тиск вітру -460 Па, нормативна глибина промерзання ґрунту – 0,90 м, сейсмічність – 6 балів.

Площа громади дорівнює 250,9874 кв км .

Площа сільськогосподарських угідь складає 18717,83 га, з них ріллі – 15854,82 га, рілля. Основними культурами, вирощуванням яких займаються сільгоспідприємства нашого ради є пшениця, ячмінь – озимий та ярий, кукурудза, озимий ріпак, соняшник. Як прибуткова галузь, зерновиробництво є одним з основних джерел надходжень як для сільгосптоваровиробників, так і для місцевих бюджетів.

Сучасна мережа природно-заповідного фонду представлена трьома ботанічним заказниками місцевого значення : «Балка Вовча», «Балка Пушинська» та «Балка Трущевська». Заказники створені для забезпечення охорони та сприяння відтворенню типового природного ландшафту степової зони півдня України. Загальна площа території заказників складає 5.5 га.

Таблиця 3

Чисельність населених пунктів громади (зареєстрованих, ВПО та фактично проживаючих)

Назва населеного пункту	01.01.2022	01.02.2023	01.01.2024
с. Біленьке	4979	5441	6608
с. Червонодніпровка	38	81	81
с. Мар'ївка	1751	2154	2555
с. Смоляне	133	130	171
с. Уділенське	24	20	19
с. Новосергіївка	192	209	226
с. Лисогірка	898	1001	1271
с. Біленьке Перше	694	875	991
с. Канівське	648	618	639
Всього	9357	10429	12561

На території громади утворено Лисогірський та Мар'ївський старостинські округи.

Гендерний аналіз

Кількість населення (жінок/чоловіків)	12561 (zareєстрованих 8800, ВПО 3415, фактично проживаючих 346), з них чоловіків – 5867 (zareєстрованих -4221, фактично проживаючих -151, ВПО -1495), жінок - 6694 (zareєстрованих- 4579, фактично - проживаючих -195, ВПО 1920)
Кількість мешканців громади з вразливих груп становить: жінок/чоловіків дівчат/хлопчиків	всього осіб -6520 осіб , з них жінок -3257, чоловіків -2206, дівчат -506, хлопчиків -551.
Кількість осіб похилого віку жінок/чоловіків	всього осіб -3185 , з них жінок -2125, чоловіків -1060.
Кількість людей з інвалідністю (жінок/чоловіків)	всього осіб -371 , з них жінок -167, чоловіків -204.
Кількість дітей з інвалідністю дівчат/хлопчиків	всього осіб -25 , з них дівчат -12, хлопців -13.
Самотні матері	всього -44 жінки , які виховують 71 -дитину, з них дівчат- 41, хлопців -30.
Батько який самостійно виховує дитину/дітей	всього -10 чоловіків , які виховують 13 - дітей, з них дівчат -9, хлопців -4.
Кількість багатодітних сімей	всього сімей 87 в яких проживає 447 осіб , з них жінок -87, чоловіків -62, дівчат -133, хлопців -165.
Прийомні сім'ї	1 сім'я в яких проживає -6 осіб , з них жінок -1, чоловіків -1, дівчат -3, хлопчиків -1.
Опікуни	23 сім'ї в яких проживає -52 особи , з них жінок -18, чоловіків -5, дівчат -10, хлопчиків -19.
Кількість воїнів-інтернаціоналістів	всього 25 осіб , з них чоловіків -25.
Ветеранів ВВВ	всього 2 особи , з них жінок -1, чоловіків -1.
Ліквідаторів аварії на ЧАЕС	всього 12 осіб , з них жінок – 3, чоловіків -9.

Учасників ООС/АТО	всього 145 осіб , з них жінок -1, чоловіків -144.
Жінки які мають почесне звання «Мати - героїня»	8 осіб
Військовослужбовці які проходять службу	всього 256 осіб , з них чоловіків 256.
Зниклі безвісти військовослужбовці	всього 7 осіб , з них чоловіків -7.
Сім'ї загиблих військовослужбовців	21 сім'я в яких проживає – 33 особи , з них жінок -18, чоловіків -2, всього дітей -13, з них дівчат -9, хлопців -4.
Військовослужбовці, які перебувають у полоні	всього -5 осіб , з них чоловіків -5.
Військовослужбовці демобілізовані з різних причин	всього -17 осіб , з них жінок- 1, чоловіків -16.
Діти військовослужбовців	всього -135 осіб , з них дівчат -67, хлопців -68.
Кількість внутрішньо переміщених осіб	всього -3415 осіб , з них жінок -1920, чоловіків -1495, з них всього дітей -1447, з них дівчат -709, хлопців -738.
Кількість внутрішньо переміщені особи похилого віку 60 + (жінок/чоловіків)	всього осіб -399 осіб, з них жінок -250, чоловіків -149.
Кількість внутрішньо переміщених осіб, що потребують соціальних послуг	всього -3415 осіб , з них жінок -1920, чоловіків -1495

Таблиця 4

Аналіз ситуації з внутрішньо – переміщеними особами

Після 24 лютого 2022 року, коли росія почала повномасштабну війну проти України постійно тривають удари по мирних українських містах. Наша громада з самого початку приймає переселенців, які вимушені покинути свої домівки внаслідок ворожих дій.

В рамках розробки Програми підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб в Біленьківській сільській територіальній громаді проведено соціологічне опитування різних груп населення:

1) Бізнесу громади для визначення змін підприємницького клімату, які спостерігаються в громаді у зв'язку із появою у громаді ВПО та перспектив розвитку бізнесу в умовах війни;

2) мешканців громади для визначення основних проблемних питань, які існують у зв'язку із появою у громаді ВПО та в контексті перспектив розвитку;

3) внутрішньо переміщених осіб для визначення основних проблемних питань, які існують у Вас та в громаді у зв'язку із переміщенням.

За результатами опитування з'ясовано, що більшість ВПО переїхали в громаду свідомо: або за порадою родичів і знайомих (50,7%), або самостійно прийнявши рішення (38,4%). 7% приїхали до родичів.

26% ВПО, які проживають у громаді, навіть не відслідковують стан свого колишнього житла, не дуже сподіваючись у нього повернутися. Лише 5,5% відсотка опитаних задекларували свої плани повернутися додому, коли це стане можливим. Певним чином це можна пояснити відсутністю скарг на житлові умови, хоча загалом умови перебування в громаді ВПО оцінюють як посередні (задовільні). Опитані ВПО хотіли би більше отримувати інформацію про події в громаді (для 77% це дуже важливо), краще інтегруватися в місцеву громаду (для 56% це дуже важливо або скоріше важливо). Слід зауважити, що 34% ВПО оцінили незадовільно доступ до послуг психолога в громаді, а 18% негативно оцінили доступність юридичних консультацій.

У свою чергу місцеві мешканці позитивно (48%) або скоріше позитивно (33,6%) оцінюють факт перебування ВПО в громаді і лише 3,2% не задоволені приїздом переселенців. Мешканці громади очікують як позитив від переїзду до них ВПО збільшення населення громади (61% погоджуються або скоріше погоджуються з такою думкою), появу фахівців, потрібних для підприємств і організацій в громаді (55,2%), появу нових друзів (51,2%).

Загалом ВПО задовільно оцінюють всі сфери життя громади, за винятком можливості знайти роботу (41% дав незадовільну оцінку, а 18% не змогли оцінити можливості працевлаштування в громаді).

Проблеми з працевлаштуванням відчувають і місцеві мешканці (49% негативних оцінок). Загалом місцеві жителі гірше оцінюють стан громади.

Зокрема високий відсоток незадовільних оцінок отримали дорожня інфраструктура (45%), чистота вулиць та громадських місць (38,4%), послуги водопостачання та каналізації (33%), наявність зелених і відпочинкових зон (29%), можливості для занять спортом і відпочинком (28%).

Для більшості ВПО дуже важливими є отримання інформацію про доступну допомогу для ВПО (86%), забезпечення харчуванням (84%), фінансова підтримка (82%), доступ до медичних послуг (77%).

Загалом 65,7% опитаних ВПО схиляються до думки залишитися в громаді, а ще кожна четверта досі не визначилася із своїми подальшими діями і також розглядають варіант залишитися в громаді.

Проте для того, щоб залишитися в громаді переселенцям потрібно вирішити проблему забезпечення власним житлом, оскільки 65,8% з них

проживають у родичів або знайомих разом з ними. 28,8% орендують житло і живуть в ньому окремо від власників. 52,1% опитаних ВПО активно шукають можливість отримати індивідуальне постійне житло. При цьому 27,4% проживають на території громади з сім'єю у повному складі або не мають сім'ї.

Третина проживає лише з частиною сім'ї (як правило, це жінки з неповнолітніми дітьми).

Опитування мешканців і ВПО охопило всі населені пункти громади та осіб всіх вікових категорій старше 17 років.

За результатами соціологічного опитування можна припустити, що **близько** половини ВПО є потенційними постійними мешканцями громади, оскільки не планують повертатися і розглядають можливість залишитися тут, зокрема знайти індивідуальне постійне житло. Місцеві мешканці будуть тільки задоволені, якщо так станеться. Загалом громаді вдалося забезпечити прийнятні умови перебування для ВПО, забезпечити базові їх потреби. Проте вони відчують потребу в додатковій психологічній та юридичній підтримці. Важливим як для ВПО, так і для місцевих мешканців є розвиток місцевої економіки та створення нових робочих місць.

Незважаючи на те, яку довгострокову життєву стратегію виберуть ВПО – осілости на нових місцях проживання чи тимчасового проживання до моменту повного врегулювання конфлікту, важливим є вирішення питання інтеграції ВПО у громади приймаючих територій. Інтеграція – це складний процес, особливо в умовах відмінностей у менталітеті населення різних територій. Переміщення значної кількості людей позначилося на розвитку приймаючих територіальних громад. З одного боку, ВПО, маючи нагальну потребу в житлі, працевлаштуванні, послугах закладів освіти й охорони здоров'я, соціального забезпечення, створюють додаткове напруження у цих сферах суспільної діяльності, що негативно позначається на взаємовідносинах із місцевими мешканцями, з іншого – багато ВПО мають значний трудовий, підприємницький, креативний потенціал, який міг би бути використаний для розвитку територій переміщення.

Тому в умовах сьогодення саме зазначена категорія населення заслуговує підтримки держави й громадянського суспільства, є колосальним людським і соціальним капіталом для приймаючих територій, розвитку всіх сфер держави.

За останні роки на місцях накопичено значний досвід підвищення соціальних стандартів життя ВПО, удосконалення соціально-трудоких відносин з урахуванням їхніх потреб. Важливо, що суспільство усвідомило: ці особи зробили ціннісно-світоглядний вибір між євразійським і євроінтеграційним вектором розвитку на користь суверенної, незалежної і територіально цілісної України.

Зважаючи на невизначеність тривалості цієї війни та необхідність створення умов для повернення в місця постійного проживання ВПО,

розв'язання існуючих проблем потребує розробки та реалізації програми підтримки та інтеграції внутрішньо переміщених осіб в Біленьківській сільській територіальній громаді на 2023-2025 роки, враховуючи стратегічні напрями Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб і впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2021 року № 1364-р.

З початку реалізації програми «Прихисток», зареєстровано 272 повідомлення про тимчасового розміщення внутрішньо переміщених осіб.

Характеристика земель громади

Площа громади дорівнює 250,9874 кв км .

Площа сільськогосподарських угідь складає 18717,83 га, з них ріллі – 15854,82 га, рілля. Основними культурами, вирощуванням яких займаються сільгоспдприємства нашого ради є пшениця, ячмінь – озимий та ярий, кукурудза, озимий ріпак, соняшник. Як прибуткова галузь, зерновиробництво є одним з основних джерел надходжень як для сільгосптоваровиробників, так і для місцевих бюджетів.

Таблиця 5 : Розподіл земель за призначенням

Категорія земель	Площа земель, га
Землі сільськогосподарського призначення	18717,83
Землі житлової і громадської забудови	1598,8224
Землі лісгосподарського призначення	715.1
Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	93.36
Землі водного фонду	128.2
Землі рекреаційного призначення	73,7855
Інші землі	425,21

На території громади в оренді перебуває земель комунальної власності — 1,7 тис. га. Обробляється одноосібно 550,0 га. Обробляється великими товаровиробниками 18 тис. га.

Остання топографічна зйомка проводилась в 2018 році масштабом 1:2000. В інших населених пунктах топографічна зйомка не проводилась

Комунальні заклади громади

На території Біленьківської сільської територіальної громади функціонують:

- ✓ 4 заклади охорони здоров'я.
- ✓ 1 заклад дошкільної освіти.

- ✓ 3 закладів загальної середньої освіти.
- ✓ Сучасний ЦНАП.
- ✓ КП «Біленьке».
- ✓ 2 клуби та 2 Будинки культури.

Основні галузі економіки громади:

Сільське господарство (вирощування зернових, технічних та баштанних культур, ягід).

Економіка громади має аграрну спеціалізацію.

Промисловий комплекс представлений підприємством добувної промисловості ЗАТ «Запорізький річний порт» (добування піску) та Державним підприємством «Підприємство Державної кримінально – виконавчої служби України (99)», яке спеціалізується на виготовленні запасних частин до сільськогосподарської техніки і формує показник обсягу реалізації промислової продукції в районі (на даний час виробнича діяльність не здійснюється).

На території збудовано та введено в експлуатацію термінал для зберігання та перевезення зернових та олійних культур – філія «Хортиця» ТОВ «СП «НІБУЛОН». За рахунок пайової участі у розвиток інфраструктури Біленьківської сільської ради ТОВ «СП «НІБУЛОН» ввів в експлуатацію очисні каналізаційні споруди с. Біленьке.

В громаді функціонує 24 сільськогосподарських підприємства, з них: 12 приватних товариств, 17 фермерських господарств, які спеціалізується на вирощуванні сільськогосподарських культур. В агроформуваннях усіх форм власності та особистих селянських господарствах знаходиться близько 18,0 тис. га ріллі.

На момент розробки Програми комплексного відновлення громада перебуває в зоні можливих бойових дій .

Орган місцевого самоврядування, відділи виконавчого комітету та структурні підрозділи ради не зупиняли свою діяльність після 24.02.2022 року. Здійснюють свою діяльність стаціонарно. Працюють усі комунальні установи: КНП «Центр первинної медико – санітарної допомоги» Біленьківської сільської ради, КЗ «Центр надання соціальних послуг Біленьківської сільської ради Запорізького району Запорізької області», КУ «Інклюзивно ресурсний центр», КП «Біленьке». Також в адміністративному центрі громади двічі на місяць здійснюють прийом громадян працівники Пенсійного фонду України.

Комунальне господарство

Всі населені пункти громади газифіковані. Газифіковано житлових будинків – 90 %.

Централізоване водопостачання забезпечує лише 8 відсотків домогосподарств водою, решта домогосподарств користуються криницями та власними свердловинами. Централізоване водопостачання та водовідведення наявне частково в с. Біленьке (за рахунок Державного підприємства Біленьківської виправної колонії № 99, яка подає воду Біленьківському ліцею «Лідер», закладу дошкільної освіти «Дивосвіт», КНП «Центр первинної медико – санітарної допомоги» Біленьківської сільської ради, житлові багатоповерхові будинки). Частково забезпечено централізованим водопостачанням с. Лисогірка. В 2018 році збудовано, свердловину та водопровідні мережі в с. Смоляне. В наявності свердловини та водопровідні мережі у с. Новосергіївка та Червондніпровка. В інших населених пунктах сільської ради централізоване водопостачання відсутнє.

На території Біленьківської сільської ради три населених пункти використовують забір води з Каховського водосховища, а саме с. Біленьке, с. Червондніпровка, с. Лисогірка, забезпечується водопостачанням населені пункти з артезіанських свердловин – с. Смоляне, с. Носергіївка, інші домогосподарства с. Канівське, с. Біленьке Перше, с. Біленьке, с. Лисогірка. с. Мар`ївка, с. Уділеньське, забезпечені питною водою з приватних свердловин, колодязів.

Насосна станція с. Лисогірка вул. Берегова, 8 для потреб населення села Лисогірка використовується технічна вода, яка подається – двічі на тиждень, 35 - домогосподарств користуються водозабором. Насосну станцію обслуговує КП «Біленьке», дозвіл на спеціальне водокористування від 07.09.2023 №18/ЗП/49д-23, інші домогосподарства забезпечені питною водою з приватних свердловин, колодязів.

Насосна станція с. Біленьке вул. Запорізька 32, яка знаходиться на балансі Державного підприємства «Підприємство державної кримінальної-виконавчої служби України», дозвіл на спеціальне водокористування від 26.09.2022р. № 55/ЗП/49д-22.

Для потреб села Біленьке, а саме багатоповерхових будинків (529 користувачів) по вул. Запорізька, комунальних закладів Біленьківської сільської ради (600 користувачів.), працівників підприємства (200 чол)та контингенту БВК № 99 (400 чол.), використовується питна вода. Питну воду комунальне підприємство «Біленьке» закупляє в вище зазначеного підприємства та постачає населенню та закладам. Водозабезпеченням вище вказані об'єкти на даний час забезпечені.

с. Червондніпровка

На території села дві насосні станції, які обслуговують кооперативи з місцевих мешканців.

Населення складає – 112 чол. з них 36 зареєстрованих, інші мешканці живуть в садових будинках.

Встановлено ємності для питної води в вищевказаних населених пунктах в кількості 6 шт. по 10 м.куб. за потребою заповнюються питною водою. Також благодійними організаціями надається населенню допомога в питній воді в пляшках.

В Будинку культури села Біленьке встановлено установку для очистки та фільтрації води на 5000л. Двічі на тиждень мешканці громади можуть отримувати безкоштовно очищену воду.

Підприємства які забезпечують питною водою населення забезпечені в достатній кількості запасів реагентів, знезаражуючих засобів і реактивів для очищення та знезараження питної води, також в наявності всі нормативно-технологічні документи розроблені та затверджені в установленому порядку.

Постійно проводиться моніторинг якості та безпечності питної води, що подається населенню.

На території громади збудовано нові очисні споруди с. Біленьке, та експлуатуються очисні споруди в с. Лисогірка.

Каналізуванням охоплено теж лише 8 %, в інших випадках використовуються вигрібні ями, які погано ізольовані. Очищення стоків та пов'язаний з цим захист навколишнього середовища залишається завданням на майбутнє.

Вуличне освітлення облаштоване на 98% .

Економічна активність на території громади близька до нуля. Філія «Хортиця» ТОВ «СП «НІБУЛОН» та підприємство добувної промисловості ЗАТ «Запорізький річний порт» призупинили свою діяльність.

Загальна протяжність доріг комунальної власності – 80,209 км, з них: асфальтним покриттям – 70% , шлак – 25%, ґрунтова дорога – 5%.

Більша частина доріг комунальної власності сільської територіальної громади знаходиться в поганому стані й потребує ремонту. Нинішні проблеми з дорогами територіальної громади – проблема усіх рівнів влади і як наслідок – проблема усіх мешканців. Дорожнє покриття зруйноване, шляхова

інфраструктура знаходиться у вкрай незадовільному стані. У бюджеті сільської ради абсолютно недостатньо коштів для повноцінного фінансування всіх необхідних робіт.

Через с. Біленьке проходить автошлях Т 0806 [Запоріжжя—Біленьке](#) — автомобільний шлях територіального значення. Загальна довжина — 33,5 км.

На території Біленьківської сільської ОТГ налічується доріг загального користування протяжністю – 54 км.

Є транспортне сполучення за напрямом Запоріжжя-Біленьке, маршрутні таксі ходять кожні 30 хв., однак вони не пристосовані для перевезення людей на візку та незручні для маломобільних осіб.

Найближчий аеропорт м. Запоріжжя (відстань від с. Біленьке становить 50 км).

Найближчий морський порт - Бердянський морський торговий порт (відстань від с. Біленьке становить 240 км).

Найближчий річковий порт - Запорізький річковий порт (відстань від с. Біленьке становить 40 км).

В межах громади до повномасштабного вторгнення здійснювалося перевезення автобусом, який знаходився у комунальній власності громади.

На всій території громади наявність доступу до якісного Інтернету.

Мережа закладів торгівлі громади складається з 1 продовольчого ринку, 2 супермаркетів (1 непродовольчого та змішаної торгівлі), 45 магазинів (12 продовольчих, 9 непродовольчих і 24 змішаних). Сфера ресторанного господарства та громадського харчування представлена 8 об'єктами (4 кафе, 1 буфет і 3 шкільних їдальні). На території розташовано 3 аптеки та 5 об'єктів з надання побутових послуг. Інфраструктура потребує вдосконалення доступності для маломобільних груп населення та забезпечення належною санітарно-гігієнічною інфраструктурою доступною для жінок і чоловіків.

Освітній сектор Біленьківської громади представлений 1 дошкільним закладом, 1 ліцеєм, 2 гімназіями з дошкільними групами та вечірньою (змінною) школою.

В серпні 2018 рішенням сесії Біленьківської ради завершено реорганізацію КЗ «Центр первинної медико – санітарної допомоги» Біленьківської сільської ради в Комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико –

санітарної допомоги» Біленьківської сільської ради. До складу КНП входять дві Амбулаторії загальної практики сімейної медицини та 2 ФАПи.

За рахунок місцевого бюджету утримується денний стаціонар та допоміжний лікарсько – діагностичний підрозділ, до складу якого входять : гінекологічний, стоматологічний, фізіотерапевтичний та маніпуляційний кабінет і, клінічна лабораторія, кабінет рентгену . За рахунок спонсорської допомоги відкрито Соляну кімнату. На території громади немає пологового будинку. Найближчий пологовий будинок розташований в м. Запоріжжя (35 км).

У 2017 році утворено КЗ «Центр культури, дозвілля та спорту» Біленьківської сільської ради. Культура громади представлена бібліотеками для дорослих та дітей, клубними закладами та КЗ «Дитяча музична школа»

Екологічну ситуацію в об'єднаній громаді можна охарактеризувати як таку, що потребує покращення.

Потребує поліпшення ситуація із стихійними сміттєзвалищами, які є на території громади.

Розпочата робота по збору ТПВ та їх вивезенню.

На території громади створено Комунальне підприємство «Біленьке». З метою покращення матеріальної бази та рівня сервісу:

1) за рахунок обласного бюджету придбано сміттєвоз;

2) за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад придбано техніку для комунального підприємства (трактор Беларусь, щітка дорожня, причеп тракторний, навантажувач з ковшем, передній відвал для снігу, бочка асенізатор);

3) придбано контейнери для сміття;

4) проведено реконструкцію котельні у с. Лисогірка , та переведено її на альтернативні види палива;

5) збудовано розвідувально-експлуатаційну свердловину та водопровідні мережі в с. Смоляне Запорізького району Запорізької області, задача в експлуатацію якої планується у 2019 році;

7) введено в експлуатацію Очисні каналізаційні споруди.

Великої шкоди екології принесло руйнування Каховської ГЕС.

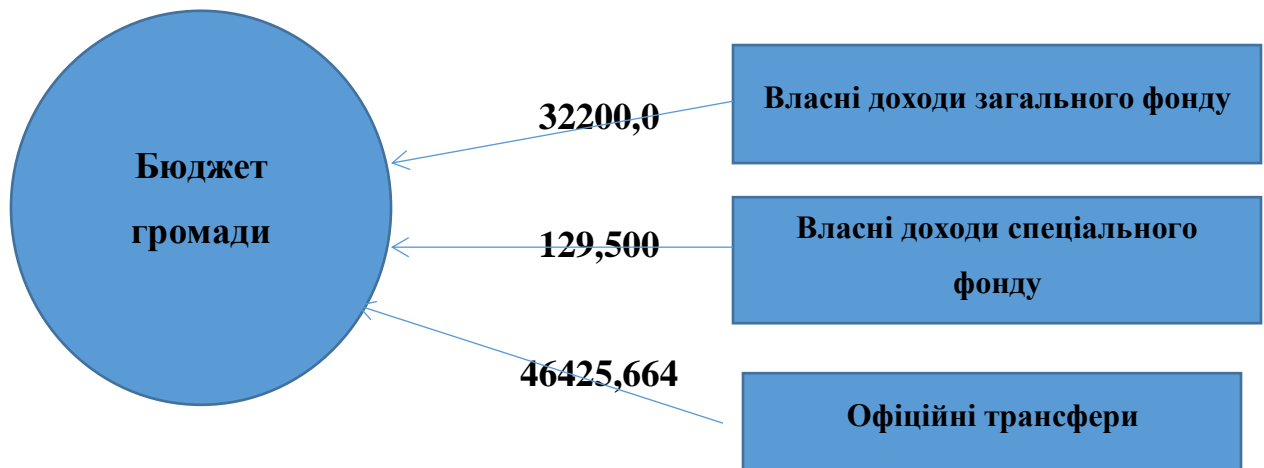
Інформація про наявність містобудівної документації на території ТГ (її частини), аналіз її актуальності та ступінь її реалізації.

У 2018 році за рахунок місцевого бюджету замовлено Комплекс топографо – геодезичних робіт території проектування Генеральних планів населених пунктів громади. На даний час виготовлені Генеральні плани територій всіх 9 населених пунктів, затверджено на сесії сільської ради по трьом населеним пунктам: с. Біленьке, Лисогірка, Канівське, Червонодніпровка.

Бюджет громади

Структура доходів бюджету на 2024 рік в тис. грн.

Рис.7

БАЗОВА ДОТАЦІЯ НА 2024 рік ПО БІЛЕНЬКІВСЬКІЙ СТГ

14600,00

Рис.8

Очікувані надходження ПДФО на 1 жителя за 2023 рік по Україні 3742,45 грн (дані Міністерства фінансів станом на 20.09.2023)

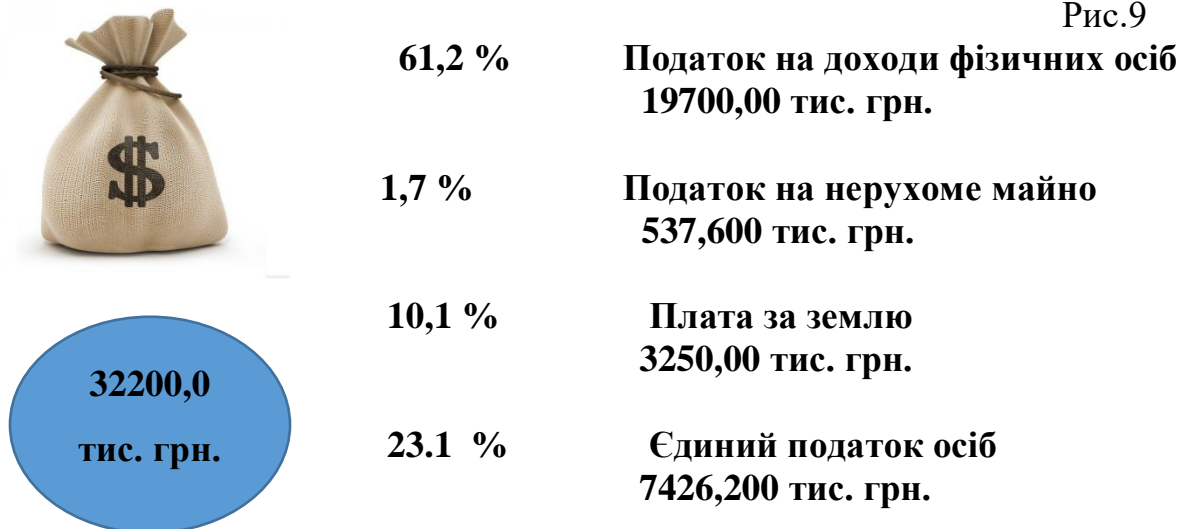
Базову дотацію з державного бюджету отримують бюджети у яких індекс податкоспроможності менше 0,9

Очікувані надходження ПДФО на 1 жителя за 2023 рік по Біленьківській ТГ 1700,17

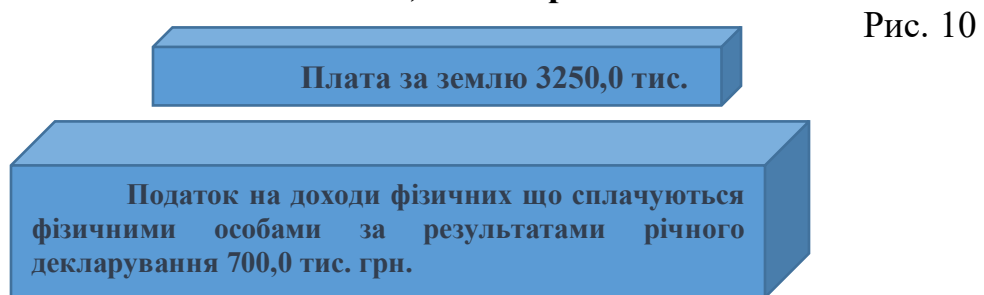
Індекс на 2024 рік для Біленьківської СТГ – 0,5

Індекс податкоспроможності для Біленьківської СТГ = $\frac{1700,17 \text{ грн очікувані надходження ПДФО по Біленьківській СТГ}}{3\,742,45 \text{ грн очікувані надходження ПДФО по Україні}}$

**Власні надходження загального фонду на 2024 рік
32200,0 тис. грн.**

**СТРУКТУРА МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ і ЗБОРІВ НА 2024 РІК
32200,00 тис.грн**

Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку інших ніж заробітна плата 4500,0 тис. грн.

Податок на доходи фізичних осіб, що сплачується податковими агентами, із доходів платника податку у вигляді заробітної плати 14500,0 тис. грн.

Податок та збір на доходи фізичних осіб 19700,0 тис. грн.

ВИДАТКОВА ЧАСТИНА БЮДЖЕТУ З УРАХУВАННЯМ МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ СКЛАДАЄ

78755,164 тис. грн.

Рис.11

ЗАГАЛЬНИЙ ФОНД – 78625,664 тис.грн

СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНД – 129,5 тис.грн

1.2. Оцінка пошкоджень, збитків та потреб громади

Оцінка пошкоджень, збитків та потреб Біленьківської сільської територіальної громади проводиться двома способами: *об'єктивна оцінка*, яка припускає професійне оцінювання ступеня та номенклатури руйнувань, пошкоджень та пов'язаних з цим збитків (проводиться у відповідності до специфічних нормативних вимог); *суб'єктивна оцінка*, яка припускає узагальнення думок та суджень представників територіальної громади (мешканців, представників органів місцевого самоврядування та економічно активної спільноти), які отримані шляхом опитування за довільною методикою.

За наслідкам проведеної роботи встановлено, що станом на 05.01.2024 року на території Біленьківської сільської територіальної громади внаслідок

російської повномасштабної збройної агресії з 24.02.2022 р. пошкоджень та руйнувань зазнали 75 об'єктів, з них:

- 1 - Мар'ївська гімназія «Оберіг»;
- 71 домогосподарства;
- 1 будинок дачного типу;
- 2 двоповерхових будинки комунальної власності.

Робочою групою Біленьківської сільської ради з комісійного обстеження, визначення шкоди та збитків на об'єктах, аналізування руйнувань які пошкоджені внаслідок бойових дій обстежено 70 пошкоджених та зруйнованих об'єктів, до 5 об'єктів відсутній доступ.

До реєстру пошкодженого та знищеного майна власниками пошкодженого майна подано 44 повідомлення про руйнування домогосподарств.

На даний час власниками пошкодженого майна подано 10 заяв про надання компенсації за пошкоджені об'єкти нерухомого майна. По 1 заяві відмовлено у компенсації ще по 1 заяві розгляд зупинено, по 8 заявам нараховано компенсацію на загальну суму 225970,39 грн.

Кількість підприємств, установ, організацій (13)

Станом на момент підготовки проєкту Плану відновлення проведено 83% комісійних обстежень від загальної кількості візуально виявлених пошкоджень та 1,2% технічних обстежень від загальної кількості візуально та комісійно виявлених значних пошкоджень та руйнувань.

Територія територіальної громади не засмічена вибухонебезпечними предметами та не потребує розмінувань.

Попереднє дослідження інформації про кількість та характер пошкоджень та руйнувань вказують на необхідність вжиття заходів з відновлення та розвитку території Біленьківської сільської територіальної громади та перегляду наявної у громаді містобудівної документації з метою створення нової просторової основи для планування забудови та розвитку відповідних територій.

За рахунок місцевого бюджету проведено закупівлю системи оповіщення на суму 48,0 тис. грн.

Захист населення

1. Стан готовності існуючого фонду ЗСЦЗ (загальна кількість-6:ПРУ-1, найпростіше- 5, готове -1, обмежено готові-3, не може використовуватись за технічних умов-1).

2. На території громади відсутні радіаційно та хімічно небезпечні об'єкти. Населення, яке знаходиться у зоні можливого ураження на випадок аварії на ЗАЕС забезпечене калій йодидом та засобами індивідуального захисту.

3. В громаді працює дві амбулаторії та два фельдшерських пункти. В умовах воєнного стану медичний заклад працює в посиленому режимі. Медичними виробами, медикаментами та автономними джерелами електропостачання забезпечені в повному обсязі .

Матеріальне забезпечення

Станом на 01.12.2023 року сума матеріального резерву становить 1030363, 0 грн. Протягом 2023 року з матеріального резерву громади на ліквідацію наслідків ворожих обстрілів виділено 816,733 тис. грн.

Проектом місцевого бюджету заплановано виділення коштів на:

- поповнення матеріального резерву 200,0 тис. грн.;
- резервний фонд 500,0 тис. грн.

З місцевого бюджету протягом 2023 року здійснено придбання для оснащення найпростіших укриттів на суму 73,012 тис. грн. (в тому числі на систему оповіщення 48,0 тис. грн.).

Розроблено проектну документацію по проекту «Капітальний ремонт приміщення протирадіаційного укриття за адресою ; с. Біленьке, вул. Запорізька, 17а, Запорізького району Запорізької області» (ремонт споруд цивільного захисту)". На виконання цього проекту надано субвенцію з державного бюджету 8020,556 тис. грн. та виділено з місцевого бюджету 2673,549 тис. грн на співфінансування . Місткість приміщення укриття 202 особи. Технічні рішення прийняті в проекті відповідають вимогам екологічних, санітарно – гігієнічних, протипожежних та інших діючих норм і правил та забезпечують безпечну експлуатацію споруди.

Діє Програма створення і використання матеріального резерву для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природнього характеру та їх наслідків на території Біленьківської сільської територіальної громади на період 2023-2025 роки. В 2023 році з місцевого бюджету на фінансування заходів програми були виділені кошти в сумі 987633,00 грн..

Будівельні матеріали та обладнання з місцевого матеріального резерву були виділені місцевому населенню на ліквідацію руйнувань завданих обстрілами російської федерації на території громади.

Також були отримані матеріали з регіонального матеріального резерву, що виділялись на ліквідацію руйнувань на території ради.

Протипожежне забезпечення

На території громади відсутні об'єкти підвищеної небезпеки, всі установи та підприємства забезпечені засобами пожежогасіння та пожежними розрахунками. Вжиті заходи щодо влаштування навколо населених пунктів захисних протипожежних смуг. Проведена робота із сільськогосподарськими товаровиробниками з приводу обкосів полів .

Але, найближча служба ДСНС розташована в м. Запоріжжя на відстані 37 км. Громада потребує створення Центру безпеки

1.3. Аналіз даних, який вказує на доцільність розробки ПКВ

На початку роботи над Програмою були визначені 2 основних критерія , які однозначно вказують на необхідність розробки Програми.

Що ми аналізували на вході:

1. Загальні характеристики ТГ (населення, розташування, порядок управління тощо)
2. Відсоток пошкоджень, руйнувань по різних типах майна (призначення, форма власності) – орієнтувалися на постанову по планах відновлення
3. Динаміку міграції населення та зупинки/релокації/повернення бізнесу .
4. Обсяги засмічення території ТГ вибухонебезпечними предметами та їх речовинами
5. Характер забудови та характеристики земель ТГ
6. Стан містобудівної документації
7. Стан правовстановлювальної та технічної документації на майно ТГ
8. Доступи фахівців ТГ до державних реєстрів, кадастрів, інших національних баз даних.
9. Стан візуальних, комісійних та технічних обстежень ушкоджень та руйнувань
10. Наявність або відсутність геопорталу або хоча б примірного аналогу, стан використання ГІС систем у ТГ, адресні реєстри у прив'язці до геопросторових даних

Основними критеріями зазначено:

1. Наслідки руйнування Каховської ГЕС;
2. Територія громади характеризується значним переміщенням населення.

Робочою групою було опрацьовано обидва критерії з метою визначення слабких та сильних сторін зазначених критеріїв, на підставі яких було розроблено локальний SWOT-аналіз

Наслідки руйнування Каховської ГЕС	
Сильні сторони	Слабкі сторони
Дніпро повернувся до свого природнього русла	Відсутність технічної та питної води
Відбулося оновлення русла річки	Задуха біоресурсів

Відбулося оновлення екосистеми	Нанесення радіоактивного піску та бойових припасів
З'явилася можливість вивчення культурної спадщини	Збитки сільськогосподарських підприємств з відсутністю зрошення
Держава звернула увагу на водопостачання сільських населених пунктів	Закриття рибної промисловості
Збільшилася популяція тварин та комах	Зниження рівня підземних вод та обміління внутрішніх водойм
МОЖЛИВОСТІ	загрози
Розвиток зеленої технології	Зниження врожаю
Держава виділяє кошти на будівництво водогону	Зменшення бюджетних надходжень
Можливість створення екологічного простору	Відток бізнесу
Можливість реалізації проекту, який дасть поштовх розвитку громади : «Будівництво автомобільного мосту до м. Василівка»	Зменшення людського ресурсу
	Зневоднення території
	Загроза виникнення інфекційних захворювань
	Відсутність можливостей для розвитку туризму

Територія громади характеризується значним переміщенням населення	
Сильні сторони	Слабкі сторони
Збільшення кількості населення	Відсутність соціального та комунального житла
Підтримка благодійними фондами	Збільшення витрат з місцевого бюджету
Обмін досвідом	Відсутність робочих місць
Збільшення кількості дітей	Відсутність кваліфікованої психологічної підтримки
МОЖЛИВОСТІ	загрози
Створення нових робочих місць	Зростання безробіття
Отримання благодійних коштів	Зростання криміналу
Створення нового бізнесу	Зростання кількості осіб, які ведуть аморальний спосіб життя

Розвиток дитячого дозвілля	Збільшення кількості суїцидів
Збільшення заробітної плати освітян та медиків	Випадки мародерства
Розвиток державної програми будівництва житла	Збільшення кількості випадків домашнього насильства
Поштовх до проведення інвентаризації земель	

1.4. Аналіз негативних впливів, що призвели до потреби розроблення програми, на традиційний характер середовища, історичні ареали населених місць, об'єкти культурної спадщини, довкілля, природоохоронні території та об'єкти.

Територія територіальної громади не засмічена вибухонебезпечними предметами та не потребує розмінувань.

Попереднє дослідження інформації про кількість та характер ушкоджень та руйнувань вказують на необхідність вжиття заходів з відновлення та розвитку території Біленьківської сільської територіальної громади та перегляду наявної у громаді містобудівної документації з метою створення нової просторової основи для планування забудови та розвитку відповідних територій.

Основним фактором, що призвів до негативних екологічних наслідків на території громади є руйнування Каховської ГЕС. Руйнування греблі Каховської ГЕС стало справжньою екологічною катастрофою. Масово загинула риба, сильно постраждали сільськогосподарські землі, а екосистема регіону по суті почала руйнуватися. Внаслідок цього постраждала територія незворотно зміниться. Влітку виникла загроза інфекційних захворювань, проблеми з доступом до питної води, знищені заповідні зони з тисячами унікальних рослин. На даний час за аналізом якості вода зовсім не відповідає санітарним нормам для вживання .

Внаслідок руйнування Каховської ГЕС Дніпро перестав бути судноплавним . Отже, порушено логістична складова, яка дозволяла працювати зерновому терміналу філії “Хортиця” ТОВ “СП “НІБУЛОН”, що призвело до зупинки господарської діяльності і відповідно відобразилося на місцевих податках.

Велика кількість прісної води, забрудненої пестицидами та іншими агрохімікатами із затоплених територій, може потрапити в Чорне море через Дніпро. Це може вплинути не лише на українські води, а й на рибальство .

Зниження рівня води в Каховському водосховищі може становити потенційну загрозу для тимчасово окупованої Запорізької атомної електростанції (АЕС). Біленьківська громада входить до 30-ти км зони ураження внаслідок катастрофи на Запорізькій АЕС.

Терористичний акт на Каховській ГЕС фактично залишив без джерела води 74% зрошувальних систем в Запорізькій області. На відновлення зрошення знадобиться декілька років.

1.5. Опитування мешканців та стейкхолдерів Біленьківської сільської територіальної громади

В межах процесу стратегічного планування та розробки Програми комплексного відновлення та розвитку територіальної громади у травні 2024 року було проведено дослідження думок мешканців Біленьківської сільської територіальної громади.

Дослідження здійснювалося шляхом ОНЛАЙН - опитування, в результаті якого опитувані представники громади занесли відповіді в розроблені анкети (202 особи або 90% від усіх опитуваних), а також за допомогою паперових анкет (23 осіб або 20% відповідно)

Комплексна мета дослідження – отримання корисної і достовірної інформації щодо формулювання спільного бачення відновлення та майбутнього розвитку Біленьківської сільської територіальної громади; визначення ключових проблем/потреб, пріоритетів відновлення та розвитку громади в майбутньому; оцінки ділового середовища (бізнес-клімату), оцінки ефективності взаємодії із місцевою владою, очікувань підприємств та підприємців; визначення бачення мешканцями громади рівня безпеки (за основними компонентами), основних обмежень, а також ключових пріоритетів розвитку громади / напрямів відновлення; визначення переліку проєктів, необхідних для відновлення та розвитку територіальної громади.

Висновки за результатами опитування мешканців територіальної громади

1. Кількість отриманих анкет складає 225. Цінність думки надзвичайно висока для формування ефективної політики місцевого економічного розвитку, бачення розвитку громади, важливості відновлення та перспектив розвитку, а також одним із важливих джерел при визначенні пріоритетів та проблем розвитку, а також проєктів місцевого розвитку.

З усіх опитаних 82,7% постійно проживають в громаді, 4,5 % не проживають, але постійно відвідують громаду, 10,4 % є внутрішньо переміщеними особами.

Найбільш активними (59,9 %) респондентами є мешканці с. Біленьке, по 11,9 % респондентів проживають у с. Біленьке Перше та с.Мар'ївка. Найменш активно включилися до процесу опитування мешканці с. Лисогірка (7,9%), с

Канівське (2%), с. Уділенське (0%), с. Смоляне (1%), с. Червонодніпровка (0,5%), с. Новосергіївка (1%)

2. Гендерний баланс респондентів значно зміщено в сторону жінок (204 жінки, або майже 91% від загальної чисельності респондентів) і це пояснюється тим, що війна триває і значна кількість чоловіків задіяна у військових діях. Однак, не може не тішити той факт, що віковий розріз респондентів збалансований присутністю в опитуванні думки різних категорій респондентів (41-59 років - 40,1%, 25-40 років – 46,5%, 60+ років – 6,9%, 18-25 років- 5,9%). Більшість опитаних респондентів мають вищу освіту (47,5%), середньо – технічну мають 20,8%, інші мають закінчену або незакінчену середню освіту.

Серед респондентів працюючих 45,1%, пенсіонерів -8,4%, тимчасово безробітних – 13,4%. 11,9% складають люди з малозабезпеченої сім'ї, 10,4% відносяться до категорії багатодітних родин, ветеранів війни -2%, людей з інвалідністю 5%.

3. Під час оцінки громади були виявлені **проблемні сфери громади**, які були оцінені за найменшими балами. В результаті можна зробити висновки, що в громаді не вистачає робочих місць та відсутні вакансії, все ще існують значні фізичні загрози, є проблеми із енергетичною та економічною безпекою.

4. Серед **основних проблем** респонденти вказали на: відсутність можливості для працевлаштування, безробіття (закриття підприємств), недостатність фінансових ресурсів, безпекові питання, відсутність зовнішніх інвестицій, а також низьку якість/відсутність комунальних послуг (водо-, газо-, електро-, теплопостачання) тощо.

5.Вирішити зазначені проблеми можливо завдяки планувальним діям в рамках визначених респондентами **пріоритетів**, найбільш переконливими з яких є: створення нових робочих місць (55,4%), сприяння веденню активного способу життя (покращення спортивної інфраструктури, створення велоінфраструктури (36,1%) ; забезпечення безпеки, поліпшення стану укриттів (28,2%) ; поліпшення системи водопостачання та водовідведення 30,8%) ; розвиток малого та середнього бізнесу (23,3%); створення соціального житла (15,5%); поліпшення стану дорожньої інфраструктури; відновлення енергетичної інфраструктури тощо.

Пріоритетом для мешканців став розвитку сфери благоустрою, в тому числі поліпшення стану дорожньої інфраструктури (81.2%), облаштування смітників (55%), створення зелених зон (41,6%), створення інклюзивної пішохідної та велоінфраструктур (22,3%).

6. Респонденти зазначили, що необхідно розвивати пріоритетні для громади **галузі економіки**, а саме: сільське господарство (у т.ч. фермерство) та переробку відповідної продукції; харчова та переробна промисловість; туризм тощо. У той

же час, серед ключових ідей-драйверів економічного розвитку були зазначені також виготовлення будівельних матеріалів.

7. Серед **дефіциту ресурсів** респонденти зазначили: відтік людських ресурсів, у тому числі молоді; недостатність фінансування; пошкодження житлового фонду через військові дії; енергозалежність, перебої із енергетичним забезпеченням тощо.

8. Серед основних **послуг/інструментів**, які необхідно розвивати для покращення бізнес-середовища у громаді: впровадження стимулів для розвитку бізнесу, у тому числі фінансових; розвиток самозайнятості; забезпечення прозорого доступу до земельних ділянок; покращення опадаткування.

9. Серед основних **слабких сторін громади** респонденти зазначили: демографічні проблеми та міграцію; слабку економіку та інвестиційну привабливість; ризики, пов'язані із військовими діями та безпековими питаннями; низьку активність і ініціативність бізнесу та громадськості; нерівномірний (несправедливий, на думку окремих респондентів) перерозподіл фінансових ресурсів між адміністративним центром та приєднаними населеними пунктами.

10. Серед основних **сильних сторін громади** респонденти зазначили: вигідне розташування з огляду на логістику; наявність агропромислового комплексу; належний земельний фонд, який можна буде використовувати після завершення бойових дій в регіоні; наявність кадрів для реального сектору; наявність туристичних об'єктів та природних ресурсів.

11. **Ідеї потенційних проєктів** (сфер реалізації проєктів): розвиток туристичного сектору; започаткування та розвиток підприємств із виробництва будівельних матеріалів, переробки сільськогосподарської продукції; облаштування освітніх закладів, облаштування зелених зон відпочинку, організація збору сміття

12. **Потребує відновлення та розвитку у першу чергу?**

- ✓ Створення безпечного середовища, будівництво укриттів, розширення системи відеоспостереження;
- ✓ Будівництво спортивних комплексів;
- ✓ Критична інфраструктура (у т.ч. об'єкти енергетики та водопостачання);

Висновки за результатами опитування мешканців Біленьківської сільської територіальної громади

1. **Кількість отриманих анкет від жителів (225 шт.)** вказують на середню активність та консолідацію громадськості навколо головної мети – відновити громаду після військових дій та зробити її краще.

2. Гендерний баланс респондентів зсунутий в сторону жінок і це пояснюється тим, що війна триває і значна кількість чоловіків задіяна у військових діях. При цьому віковий розріз респондентів та розподіл категорій зайнятості збалансовані та вказують на збереження принципу інклюзії та присутності в опитуванні думки різних категорій та груп населення.

3. Під час обробки анкет були виявлені **проблемні сфери громади**, які були оцінені за найменшими балами. Найгірше становище стосується фізичної безпеки, якості доріг, економічного потенціалу (наявність вакансій) та відкритість влади .

4. Серед **основних проблем** респонденти зазначили відсутність можливості до працевлаштування (безробіття), недостатність фінансових ресурсів, поганий стан доріг, тротуарів, відсутність можливості для самореалізації молоді, відсутність вторинної ланки медичного забезпечення; відсутність внутрішніх і зовнішніх інвестицій тощо. Окрім того, значна частина респондентів невдоволена рівнем взаємодії із місцевою владою (відповіді віднесено до розділу «інше»).

5. Вирішити зазначені проблеми можливо завдяки планувальним діям в рамках **визначених респондентами пріоритетів**, найбільш переконливими з яких є: розширення можливостей для працевлаштування, створення умов для залучення інвестицій, будівництво/ремонт житла, поліпшення системи водопостачання та водовідведення, благоустрій населених пунктів громади, поліпшення стану і ремонт доріг, будівництво соціальної/комунальної інфраструктури тощо.

6. **Респонденти показали високий рівень готовності до відновлення громади.** Попри анонімність опитувальника тільки 22,3 % респондентів вказали виявили готовність долучитись до відновлення Біленьківської сільської громади зараз або згодом.

7. Серед **прийнятних форм (інструментів)** участі громадськості у відновленні та розвитку громади, яким респонденти надають переваги – це:

- фізична допомога у прибиранні та відновленні громади (58,8% респондентів);
- участь у різних активностях на волонтерських засадах (49,2%);
- надання послуг/допомоги населенню, гуманітарна діяльність тощо.

8. Серед основних висловлювань респондентів щодо ключових напрямів розвитку громади значною є частка узагальнення (зокрема «кращою», «процвітаючою», «успішною» тощо) – 48%, а також негатив щодо влади – 12%. Разом з тим, серед конкретних побажань виділяються «відновлення інфраструктури», «формування розвиненої гуманітарної, соціальної розважальної та спортивної інфраструктури», «розвиток туристичного потенціалу» тощо.

9. Серед проблем, які були зазначені респондентами як додаткові та які необхідно узяти до уваги під час планування –забезпечення мешканців комунальними послугами, відбудова локацій для відпочинку із урахуванням інклюзивності, відновлення економічного потенціалу, у тому числі за рахунок розвитку кооперативного руху (залучення коштів інвесторів, бізнесу, збільшення робочих місць).

Жодної негативної відповіді немає щодо пріоритетності відновлення водопостачання, доріг.

I.6. Оцінка спроможності та забезпеченості (ресурсної, організаційної, кадрової, інституційної тощо) відновлення громади

На основі аналізу результатів опитування мешканців та стейкхолдерів Біленьківської сільської територіальної громади, контент-аналізу профіля територіальної громади та висновків незалежного оцінювання ступеня руйнувань, пошкоджень та можливих збитків серед потенційних об'єктів відновлення у територіальній громаді фінальна оцінка спроможності відновлення громади та забезпеченості ресурсами такого відновлення здійснюється шляхом застосування SWOT-аналізу. SWOT-аналіз проведений силами та засобами робочої групи із розробки Плану відновлення та розвитку громади.

SWOT-матриця є важливим елементом визначення конкурентних переваг громади, оскільки дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами. *Взаємозв'язок можливостей та загроз більш повно розкривається за допомогою PESTEL-аналізу.* Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та оперативних цілей відновлення та розвитку громади на довгострокову перспективу. Якщо сильна сторона підкріплюється можливістю, а загроза не нівелює цю сильну сторону, то така сильна сторона є найбільш важливою для громади.

Таблиця 6: SWOT-аналіз Біленьківської сільської територіальної громади

Сильні сторони	Слабкі сторони
<p>1. Близькість до обласного центру м. Запоріжжя (25 км).</p> <p>2. Привабливе природне середовище громади з виходом до р. Дніпро, що забезпечує певні</p>	<p>1. Близькість до лінії розмежування. Громада відділена від тимчасово-окупованої території водами Каховського водосховища шириною 4-5 км, тому є уразливою</p>

<p>можливості для розвитку туризму та інших видів рекреації, а також забезпечує міграційну привабливість.</p> <p>3. Розвинена логістика</p> <p>4. Активні підприємці та аграрії</p> <p>5. Наявність нових очисних споруд.</p> <p>6. Високий рівень надання освітніх послуг з доступною інклюзивною освітою.</p> <p>7. Наявність перспективних рекреаційних зон</p> <p>8. Значна кількість туристичних магнітів, пов'язаних з історично-культурною спадщиною</p> <p>Наявність культурно-історичної спадщини (кургани скіфського часу, Садиба Миклашевського, храм Миколи Чудотворця , Храм на ім'я Андрія Критського) та об'єктів сільського «зеленого» туризму («Чарівна садиба» в с. Канівське, ботанічні заказники місцевого значення : «Балка Вовча», «Балка Пушинська» та «Балка Трущевська» .</p> <p>9 Наявність корисних копалин (пісок для силікатної цегли, будівельних розчинів)</p> <p>10. Наявність актуальної містобудівної документації адміністративного центру та генеральних планів населених пунктів</p> <p>11. Землі сільськогосподарського</p>	<p>для більшості видів артилерійського озброєння.</p> <p>3. Відсутність комплексного плану просторового розвитку.</p> <p>4. Незадовільний стан доріг між населеними пунктами та в населених пунктах громади.</p> <p>5. Відсутність централізованого водопостачання та водовідведення</p> <p>6. Дефіцит житлового фонду для молодих спеціалістів</p> <p>7. Суттєве скорочення чисельності мешканців та зростання демографічного навантаження</p> <p>8. Обмежені ресурси місцевого бюджету</p> <p>9. Недостатнє залучення стейкхолдерів до управління громадою</p> <p>10. Низька громадська активність, відсутність діючих громадських організацій (молодіжної, гендерно - орієнтованого підходу та інших).</p> <p>11. Відсутність повноцінного функціонування значної частини туристичних об'єктів , загальна непорядкованість існуючих та потенційно ландшафтно – рекреаційних територій.</p> <p>12. Недостатня доступність інфраструктури для мало мобільних груп населення</p>
--	--

<p>призначення громади переважно становлять ґрунти чорноземного типу.</p> <p>12. Потужний сільськогосподарський комплекс в рослинницькій галузі.. та наявні перспективи розвитку тваринницької галузі.</p> <p>13. Низькі питомі витрати для бізнесу при низькій конкуренції.</p> <p>Середній рівень зарплати у реальному секторі складає 6,7 тис. грн на місяць (мінімальний рівень, встановлений законодавством). Порівняно невисока вартість оренди та придбання нерухомості.</p> <p>14. Громада має достатнє представництво жінок на рівні прийняття рішень, що дозволяє впроваджувати політику гендерної рівності.</p> <p>15. Сприятливі природно-кліматичні умови для розвитку окремих напрямків сільського господарства.</p>	<p>13. Відсутність статистичних даних, дезагрегованих за кількома критеріями (стать, вік, національність, інвалідність).</p>
--	--

Результати PESTEL-аналізу

Можливості	Загрози
Р – Політична ситуація	

• **Використання усіх можливих способів** (залучення народних депутатів, представників відповідних міністерств...) узгодження дії місцевої та регіональної влади щодо відновлення об'єктів критичної інфраструктури.

• **Визначення пріоритетності громади/регіону відновлення** для держави/партнерський установ із відповідним спрямуванням додаткових фінансових, технічних, кадрових ресурсів.

• **Завершення війни та військових дій**, стабілізація соціально-економічної та політичної ситуації в Україні.

• **Посилення взаємодії між місцевою владою та центральною владою у частині:** підзвітності та доступу до інформаційно-аналітичних ресурсів та реєстрів, ефективного розподілу коштів, спрямованих на відновлення критичної та іншої інфраструктури громади, коригування розпорядчих документів центральної влади, які обмежують можливості здійснення окремих операцій влади/підпорядкованими підприємствами/установами.

• **Перегляд підходів щодо формування меж територій громад, ДБН, просторового планування**, що дозволить уникати конфліктних ситуацій із сусідніми громадами при визначенні меж, із державними установами/органами– при проведенні інвентаризації наявного майна, перепрофілювання окремих закладів.

• **«Зелений курс»** та декарбонізація, поетапна відмова від викопних корисних копалин та перехід

• **Відтермінування процесів відбудови, зміна регуляторного поля/політичні рішення без урахування інтересів громади.** Проблеми із наповненням бюджету громади посилюються не лише через зниження ділової активності, а й через законодавчі зміни, наслідком яких було звільнено платників від окремих податків без належної компенсації для місцевих бюджетів. Окрім того, остаточно нерегульовані процедурні питання підтримки постраждалих громад, прозорості розподілу фінансування між громадами.

• **Зростання напруженості у взаємодії між місцевою владою та іншими категоріями стейкхолдерів** через (місцеві осередки політичних партій, громадські організації, ЦОВВ, регіональна влада, бізнес тощо) щодо бачення планування та імплементації заходів, із відновлення і забезпечення сталого розвитку громади. Можливі протиріччя між місцевою владою та окремими групами впливу серед мешканців громади, що може призвести до суперечок в плані першочерговості відновлення саме об'єктів соціальної інфраструктури.

• **Зміна державної регіональної політики та принципів взаємодії із місцевою владою/ розвитку територій відновлення у разі посилення**

<p>на відновлювані джерела енергії.</p>	<p>політичної турбулентності, зростання фіскальних ризиків, посилення військової загрози.</p>
---	---

<p>Е - Економічна ситуація</p>	
<p>• Розвиток промислового комплексу громади для забезпечення потреб економіки України. Будівництво переробних підприємств, а це робочі місця та наповнення бюджету громади. Створення будівельних підприємств усіх форм власності для відбудови та ремонту зруйнованих та пошкоджених об'єктів громади. Державна підтримка сільгоспвиробників для стимулювання відновлення галузі, а це виробництво та подальша переробка.</p> <p>• Включення проєктів громади до Національних та Регіональних планів відновлення що сприятиме покращенню можливостей першочергового залучення ресурсів.</p> <p>• Фінансові механізми: податкові пільги, митні преференції та канікули для бізнесу тощо.</p> <p>• Стабілізація ситуації в енергетиці, що дозволить відновити проєктну потужність існуючих підприємств громади.</p> <p>• Міжнародна співпраця, можливості співпраці з проєктами</p>	<p>• Посилення кризових явищ в економіці країни та скорочення державних програм підтримки бізнесу/відновлення інфраструктури, що призведе до зниження ділової активності, втрати ринків збуту та недофінансування розвиткових проєктів.</p> <p>• Дефіцит кадрів для підприємств реального сектору та системи управління, зумовлений асиміляцією вимушених мігрантів у регіонах/країнах поточного перебування, смертністю або каліцтвами чоловічого населення у працездатному віці, відсутністю системи навчання/адаптації персоналу у громаді та припиненням дії регіональних/національних програм за відповідним напрямком.</p> <p>• Ескалація/продовження бойових дій на території</p>

<p>міжнародної технічної та гуманітарної допомоги, а також з програмами міжнародних фінансових організацій, орієнтованих на фінансування розвитку громад, віднесених до територій відновлення;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Державна та міжнародна підтримка територій, фінансування проєктів інфраструктури в рамках національного Фонду відновлення, Фонду енергоефективності, підтримка ЄС, країн світу та інших донорів • Інноваційне відновлення громад за принципом «КРАЩЕ ніж БУЛО», реалізація інноваційних проєктів. 	<p>громади/у регіоні, що посилює ризики знищення активів та обмежить можливості залучення інвестицій.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Перебої у енергопостачанні та тривалі логістичні/технічні перепони для підприємств, що призведе до скорочення потенціалу економіки громади. • Зростання цін на енергоресурси для підприємств, установ та населення що призведе до некомпенсованого збільшення витрат на виробництво товарів/робіт/послуг в умовах обмежених фінансових можливостей господарюючих суб'єктів та населення. • Обмежені можливості фіксації/оцінюванні втрат від військових дій через складну безпекову ситуацію. Некоректна робота РПЗМ/неузгоджені дії власників пошкодженого майна/адміністраторів щодо фіксації втрат, що підвищить ризики неотримання компенсації.
<p align="center">S - Демографічна / соціальна ситуація</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • За даними соцмереж, значна частина мешканців планує повернутись та брати участь у відбудові громади. • Підтримка ВПО на рівні влади та міжнародних гуманітарних проєктів. • Впровадження державної гендерної політики на всіх рівнях; • Підвищення соціальних стандартів; 	<ul style="list-style-type: none"> • Високий рівень захворюваності та смертності населення, в тому числі через військові дії та обмеження доступу до якісної медицини у районах військових дій; • Наростання соціальної напруженості через кризові явища; • Відтік та від'ємна міграція працездатного населення, у тому

	<p>числі молоді за кордон;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Соціальна депресія, погіршення психологічного стану суспільства через війну та кризові явища
Т - Стан технологій / інфраструктури	
<ul style="list-style-type: none"> • Будівництво системи водозабезпечення населених пунктів громади. • Залучення в громаду найкращих практик Європейських країн • Цифровізація та впровадження інноваційних технологій в виробництво, управління та сервіси; • Реалізація проєктів відбудови інфраструктури в рамках загальнодержавних програм. • Впровадження найкращих практик муніципального менеджменту в Україні (запровадження Smart рішень в управління громадою); 	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутні технології та значні регуляторні перепони щодо утилізації /переробки будівельного сміття. • Збільшення кількості аварій на об'єктах інфраструктури, обумовлених наростаючим зносом та пошкодженням основних фондів; • Мережа автомобільних доріг місцевого значення потребує реконструкції; • Низький рівень цифровізації;
Л - Правовий вплив	
<ul style="list-style-type: none"> • Затвердження Порядку розробки Плану відновлення та розвитку територіальної громади та Запорізької області. • Членство України в ЄС • Приєднання України до «зеленого курсу» Європи, декарбонізація економіки України. • Створення національного Фонду відновлення. 	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутність/скорочення державної підтримки розвитку громад. • Відсутність доступу до дешевих фінансових ресурсів (високі ставки, низький рівень кредитування бізнесу на лінії розмежування через високі військові ризики та відсутність застави). • Відсутність пільгового кредитування для відкриття власної справи. • Відсутні ефективні

	інструменти на законодавчому рівні підтримки інвесторів.
Е – Вплив на навколишнє середовище	
<p>• Впровадження заходів з адаптації до наслідків зміни клімату та пом'якшення зміни клімату на підставі Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату, Паризької угоди, політичних ініціатив Європейської Комісії «European Green Deal».</p> <p>• Розбудова регіональної системи моніторингу довкілля на виконання вимог Директиви 2008/50/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 р. «Про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи» та Директиви 2004/107/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 грудня 2004 р. «Про миш'як, кадмій, ртуть, нікель та поліциклічні ароматичні вуглеводні в атмосферному повітрі», Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2000 р. «Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики» тощо.</p> <p>• Розбудова регіональної системи управління побутовими та промисловими відходами на виконання вимог Директиви 2008/98/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. «Про відходи та скасування деяких директив», Директиви 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. «Про захоронення відходів», Директиви 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від</p>	<p>• Техногенне навантаження, забруднення атмосфери, водних ресурсів, просідання ґрунтів внаслідок діяльності підприємств, бойових дій та населення.</p> <p>• Забрудненість території громади через військові дії та вимушене відхилення від повного дотримання правил та технік екологічної безпеки.</p> <p>• Відсутність системи водопостачання та водовідведення, катастрофічні наслідки підриву Каховської ГЕС.</p>

15 березня 2006 р. «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС».	
--	--

Порівняльні переваги, виклики і ризики розвитку громади

Біленьківська територіальна громада має сталу систему управління, економічну спеціалізацію яка базується на вигодах географічного розташування і природньо- кліматичних умовах.

Громада відповідає критеріям території відновлення, що дозволить залучати додаткові фінансові, технічні та інші ресурси понад власні фінансові можливості – за рахунок коштів державного, регіонального бюджету, спеціалізованих фондів, а також міжнародних установ та проєктів міжнародної технічної допомоги. При цьому, власні бюджетні можливості та організаційне/кадрове забезпечення дозволяють підтримувати належне функціонування ключових напрямків функціонування адміністративного центру – освіти, медицини, інфраструктури надання комунальних послуг, інфраструктури надання адміністративних і публічних послуг.

Частина майна на території громади пошкоджена, та може бути відбудована за принципом «краще ніж було».

Бойові дії загострили кризові явища в громаді через руйнування інфраструктури, погіршення логістики та розбалансували економічного комплексу та ринку праці, а також мережі надання послуг для населення.

Проблеми із працевлаштуванням було визначено ключовою проблемою більшістю опитаних респондентів.

Громада розташована на березі Дніпра. На території громади немає залізничного сполучення, автомобільний шлях перебуває у задовільному стані.

Бойові дії загострили проблеми логістики – мережа автомобільних доріг, особливо місцевого значення зазнала значних руйнувань.

У цій ситуації важливим фактором, що зменшує негативні наслідки вищезначених проблем та дозволяє не тільки відновити порушену інфраструктуру може стати ресурс міжнародних програм та новоствореного національного Фонду відновлення, а також державних цільових програм.

У той же час, нова, вимушена конфігурація ресурсів (матеріальних, природних, людських, соціальних), яка сформувалася на території громади – це потенціал для структурної трансформації економіки громади, стимул переформатування територіального простору, формування нових точок економічного розвитку та переходу до інклюзивної моделі розвитку.

Враховуючи розбалансування енергетичної інфраструктури України на рівні громади слід диверсифікувати енергетичну незалежність для забезпечення критичної інфраструктури, населення та бізнесу комунальними послугами.

Також варто приділити належну увагу відновленню секторів конкретного розвитку (промисловості, будівельному сектору та переробці відходів). При цьому партнерства із муніципалітетами інших країн світу можуть значно сприяти процесу.

Продовження військових дій в Україні призведе до подальшої стагнації економіки, погіршення соціальної сфери та посилення міграції, особливо кваліфікованих кадрів за межі громади, регіону та країни в цілому.

Рівень взаємодії влади ті інших стейкхолдерів для ідентифікації і вирішення основних проблем високий. У той же час, відсутність чіткої державної стратегії щодо відновлення територій громад, підкріплених конкретними програмами і проєктами із гарантованими фінансовими ресурсами створює перепони для покращення ситуації на середньострокову та довгострокову перспективу.

Створення національного Фонду відновлення стосується конкретних змін, які мають відбуватися вже сьогодні в якості життя людей і конкурентоспроможності територій громад. Однак, зосередженість Фонду на терміновому вирішенні короткострокових завдань стрімко втрачає свою ефективність – через брак комплексного бачення шляхів економічного відновлення громад і відповідної координації зусиль державного управління щодо вирішення проблем їх розвитку з урахуванням середньо- та довгострокових потреб. За основу слід взяти підхід до відновлення економіки, який ґрунтується на економічних перетвореннях і трансформації на засадах зеленої економіки замкнутого циклу та інноваційних технологіях.

Узагальнюючим усі попередні аналітичні процедури є побудова "дерева проблем" Біленьківської сільської територіальної громади, яке покликане унаочнити взаємозв'язок між поточним станом справ у громаді та потенційними напрямками / пріоритетами її відновлення та розвитку. Дерево проблем розроблене Робочою групою (рис. 12).

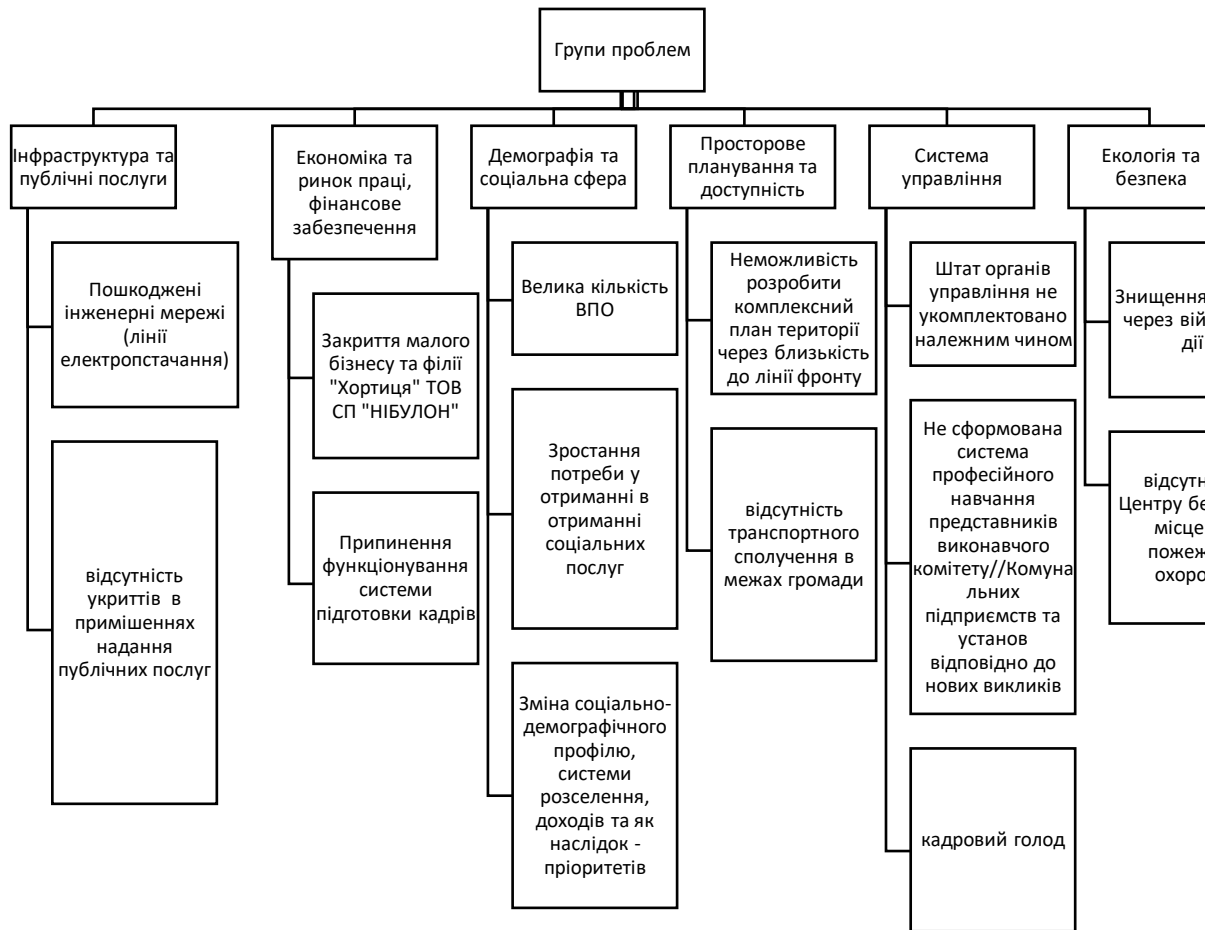

Рис. 12. "Дерево проблем" Біленьківської сільської територіальної громади

II. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ І ПРІОРИТЕТИ ВІДНОВЛЕННЯ ГРОМАДИ

2.1. Стратегічне планування у сфері відновлення та розвитку територіальної громади – це адаптивний процес, який є залежним не лише від стратегічних орієнтирів у громаді, а від стратегічних обмежень, що змушують стратегічні розрахунки вкладати у певні рамки.

Найбільш ефективним інструментом опрацювання пріоритетів та обмежень розробки стратегій відновлення та розвитку громад є визначення базових умов відновлення та розвитку територіальної громади.

Базові умови відновлення та розвитку громади – це прогнозований шлях розвитку громади на основі даних та аналізу, який передбачає можливий розвиток громади за певний період часу в майбутньому. Цей сценарій зазвичай

розробляється на основі даних про стан громади на даний момент, інформації про демографічні тенденції, тенденції у розвитку економіки та інші фактори, які можуть впливати на відновлення та розвиток громади.

Базові умови відновлення та розвитку громади допомагають визначити можливості та обмеження громади у майбутньому. Вони також можуть слугувати основою для розробки стратегії відновлення та розвитку громади, яка відповідає потребам громади та враховує зміни, які можуть відбутися в майбутньому.

Важливо розуміти, що базова умова – це прогнозна категорія, яка ґрунтується на певних даних та аналізі, і може бути змінена у залежності від того, як зміняться обставини. Однак вона допомагає громаді зрозуміти, як можна планувати своє відновлення та розвиток і які кроки необхідно зробити, щоб досягти бажаного результату.

Обмеження, які необхідно враховувати при розробці Програми комплексного відновлення умовно поділяються на дві частини.

1. Обмеження загального розвиткового характеру. До найбільш суттєвих з них можна віднести:

- Обмеження фінансових ресурсів: фінансова спроможність може обмежити можливості здійснення деяких проєктів або реалізації деяких стратегій.

- Обмеження правового середовища: законодавчі обмеження можуть вплинути на здійснення деяких стратегій або відкривати нові можливості.

- Обмеження соціального середовища: культурні та соціальні фактори можуть впливати на здійснення деяких стратегій або на реакцію громади на них.

- Обмеження екологічного середовища: екологічні обмеження можуть обмежувати можливості здійснювати деякі інфраструктурні проєкти або будівництво.

- Обмеження ресурсів: наявні ресурси, такі як працівники, матеріали та обладнання, можуть бути обмеженими, що може обмежити можливості громади.

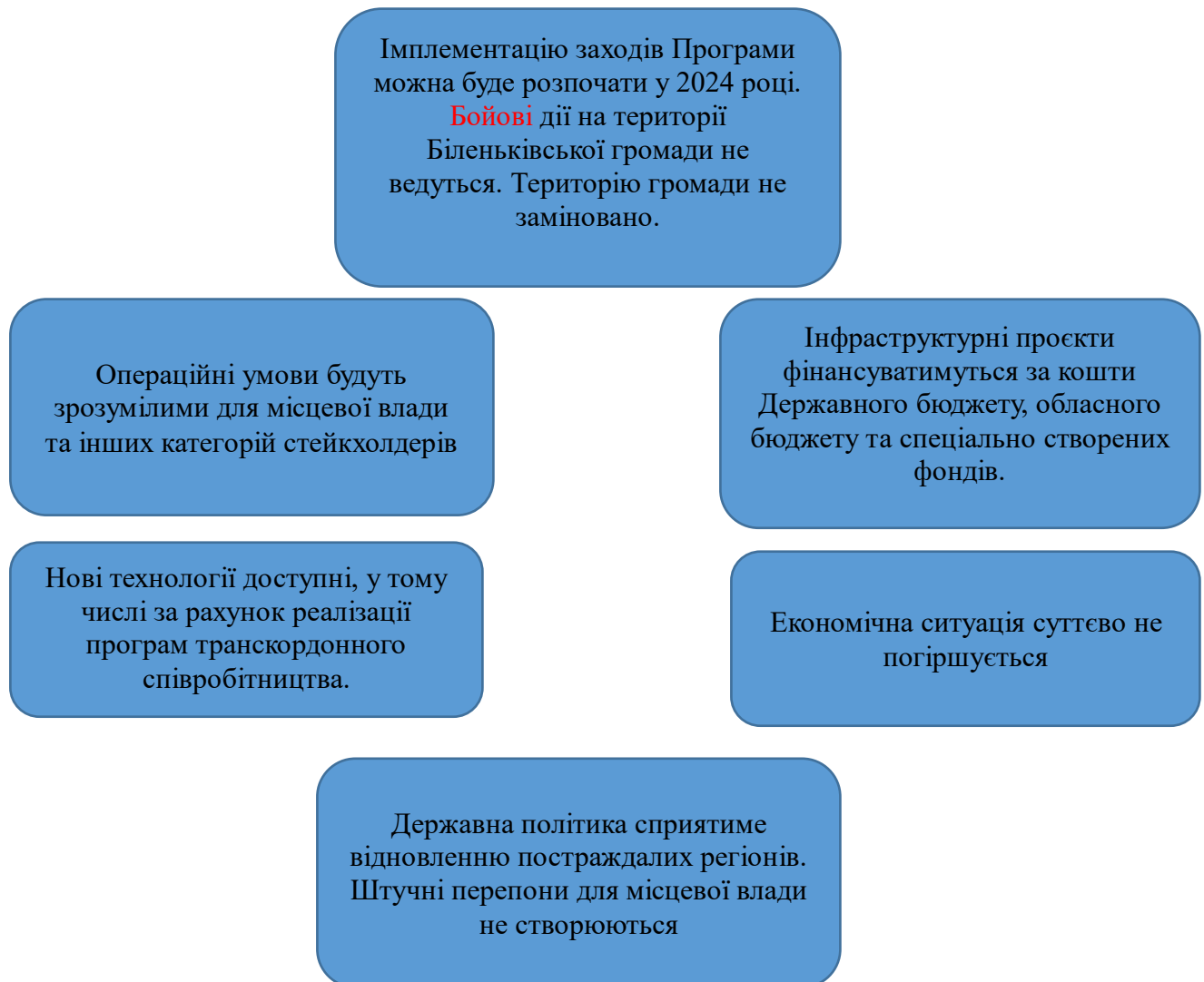
- Обмеження часу: наявний час на виконання проєктів може бути обмеженим, що може обмежити можливості громади.

- Обмеження політичного середовища: політичні фактори можуть впливати на здійснення деяких стратегій або на сприйняття їх громадою.

- Обмеження технологічного середовища: нові технології можуть вимагати нових знань та експертизи, що може бути обмеженням для громади.

Ці різновиди обмежень є об'єктивними, тобто незалежними від сприйняття та розуміння розробників Програми, та повинні бути обов'язково враховані на рівні кількісних індикаторів Програми.

2. Обмеження характеру відновлювальних процесів. Ці обмеження стосуються конкретної ситуації, в якій знаходиться Біленьківська сільська територіальна громада на момент початку складання та реалізації Програми комплексного відновлення. Опис цього типу обмежень реалізується через низку ключових припущень, з врахуванням яких розроблюється Програма. Щодо Програми Біленьківської сільської територіальної громади враховуються наступні припущення (рис. 13):

Визначення пріоритетів розвитку є результатом сумісної роботи Робочої групи з розроблення Програми та усіх бажаючих мешканців і стейкхолдерів громади, що долучалися до процесу опитування.

Поєднуючи результати оцінювання спроможності та забезпеченості відновлення громади засобами SWOT-аналізу та PESTEL-аналізу, результати опитування різних груп стейкхолдерів та мешканців громади,

розроблене Робочою групою "дерево проблем" та визначені обмеження відновлення та розвитку Біленьківської сільської територіальної громади, сформоване "дерево пріоритетів" відновлення та розвитку громади (рис. 14).

Рис. 14. "Дерево пріоритетів" відновлення та розвитку Біленьківської сільської територіальної громади

Основна мета побудови "дерева пріоритетів" – це зробити процес стратегічного планування більш системним та ефективним, дозволяючи зосередитись на найважливіших завданнях та ресурсах.

"Дерево пріоритетів" є основою побудови "дерева цілей" громади, яке, у свою чергу, є ключовим інструментом планування та управління процесами відновлення та розвитку громади. Пріоритети є своєрідними "надцілями", у межах яких групуються загальні орієнтири та задачі Плану відновлення та розвитку.

Деревовидна структура вказаних інструментів дозволяє візуалізувати список цілей, які були визначені для досягнення загальної мети, розташованих в ієрархічному порядку. Вищі елементи дерева представляють більш загальні цілі, тоді як нижчі елементи – це більш конкретні задачі або підцілі. Кожна гілка дерева може бути призначена для окремого відділу або функції, яка потребує розвитку. Дерево цілей може допомогти зосередитись на найважливіших цілях та визначити порядок важливості задач. Воно дозволяє зробити більш об'єктивний вибір між різними варіантами управлінської поведінки та дозволяє простежити зв'язки між цілями та завданнями. Крім того, дерево цілей може допомогти організувати ресурси, такі як людські та матеріальні, і забезпечити їхню ефективну використаність.

Робочою групою побудоване "дерево цілей" відновлення та розвитку Біленьківської сільської територіальної громади, але, зважаючи на багаточисельність цілей, його складно представити у вигляді графу. Тому "дерево цілей" наведене у вигляді відповідної таблиці (табл. 7).

Таблиця 7

Дерево цілей Плану відновлення та розвитку Біленьківської сільської територіальної громади

Стратегічна ціль	Оперативна ціль
Пріоритет А. Громада – безпечне та доступне місце для життя	
А.1. Створення безпекового середовища	А1.1. Будівництво сучасних укриттів для всього населення громади з доступністю 24/7
	А.1.2. Розвиток системи відеоспостереження
	А.1.3. Будівництво Центру безпеки громади та створення місцевої пожежної охорони
	А 1.4. будівництво вулиць замість будівництва доріг
	А 1.5. Створення кризових кімнат та проведення інформаційної кампанії щодо різних безпекових ситуацій (кримінальна, мінна, в Інтернеті, руху тощо)
А. 2. Доступна інфраструктура на території всієї громади	А.2.1. Доступність транспорту для осіб з інвалідністю
	А.2.2. Розвиток пішохідної та велосипедної інфраструктури
	А.2.3. Забезпечення транспортного сполучення між населеними пунктами громади

	A.2.4. Створення інклюзивних майданчиків
	A.2.5. Створення центру фізичного та ментального здоров'я , реабілітація військових
	A.2.6. Соціалізація людей та дітей з інвалідністю через залучення до життя громади
	A.2.7. Розвиток цифрових технологій
	A.2.8. Забезпечення доступності адміністративних та соціальних послуг та ефективності функціонування відповідної інфраструктури
	A. 2.9. Створення та обладнання відкритих просторів із урахуванням потреб інклюзивних груп мешканців

Стратегічна ціль	Оперативна ціль
• Пріоритет В. Економічне зростання	
В.1. Відбудова агропромислового комплексу у громаді за кластерним методом	V.1.1. Розвиток інфраструктури для переробки продукції АПК / виробництва продуктів харчування на території громади.
	V.1.2. Створення власної сировинної бази з продукції спеціалізованих господарств із вирощування ягід, овочів, фруктів, грибів, риби та іншої високо-маржинальної продукції в агросекторі.
	V.1.3. Формування на території громади мережі зберігання сільськогосподарської продукції, продуктів її переробки.
	V.1.4. Брендінг території та підвищення рівня впізнання громади через окремі її галузі/підприємства.
	V.1.5. Будівництво системи зрошення
В.2. Скорочення відтоку населення працездатного віку шляхом його інтеграції	V.2.1. Повернення сталого бізнесу, що припинив свою діяльність у зв'язку з бойовими діями шляхом запровадження лояльної системи податків

у місцеву економіку	V.2.2 Розвиток комунальних підприємств
	V.2.3. Стимулювання створення нових підприємств (бджолярство, сироварня тощо)
	V.2.4. Розвиток туристичного бізнесу
	V.2.5. Проведення інвентаризації земельних ділянок
	V.2.6. Створення кооперативного руху сільськогосподарського напрямлення
	V.2.7. Створення Агенції розвитку громади
	V.2.8. Створення ради підприємців
V.3. Зростання частки виробничого сектору у валовому продукті громади	V.3.1. Участь локальних підприємств у відбудові громади (у т.ч. через їх участь у державних замовленнях на постачання продукції та надання послуг).
	V.3.2. Залучення прямих інвестицій, грантового фінансування, технологій для розвитку діючих підприємств та започаткування стартапів.
	V.3.3. Верифікація активів на території громади. Визначення їх власників, стану та можливості використання.
	V.3.1. Систематизація місцевої регуляторної політики на основі технологій цифровізації та електронного врядування.
	V.3.2. Забезпечення доступу місцевих бізнесів/ініціатив до нових технологій, наукових розробок шляхом налагодження співпраці із вітчизняними та іноземними науковими установами.
	V.3.3. Підвищення відкритості місцевого бізнесу, покращення взаємодії між владою та бізнесом.
	V.3.4. Розвиток можливостей для працевлаштування за рахунок кооперації місцевої влади із бізнесом, державними органами та

	спеціалізованими установами, організація громадських робіт
--	--

Стратегічна ціль	Оперативна ціль
Пріоритет С. Демократична громада соціальної справедливості та розвитку	
С.1. Розбудова системи управління на партисипативних засадах	С.1.1. Забезпечення високих професійних якостей фахівців місцевої влади. Формування кадрового резерву.
	С.1.2. Забезпечення належного врахування інтересів всіх груп стейкхолдерів при ухваленні управлінських рішень.
С.2. Забезпечення соціальної, культурної, освітньої інтеграції мешканців громади	С.2.1. Доступний інтернет у всіх населених пунктів на базі публічних просторів.
	С.2.2. Підвищення доступності юридичних, психологічних послуг для різних категорій мешканців на території громади.
С.3. Забезпечення доступності освіти, культури та медичних послуг	С.3.1. Забезпечення доступності медичних послуг у всіх населених пунктах на основі оцінювання потреб населення.
	С.3.2. Створення безпечних просторів при закладах освіти та охорони здоров'я. Створення Центру Безпеки
	С.3.3. Розвиток позашкільної, дошкільної та загальної освіти у громаді відповідно із урахуванням нових викликів.
	С.3.4. Модернізація закладів надання культурних послуг та інфраструктури дозвілля.
С.4. Забезпечення доступності комунальних послуг у населених пунктах громади із урахуванням поточних потреб	С.4.1. Відновлення інженерних мереж із застосуванням новітніх технологій.
	С.4.2. Відновлення матеріально-технічної бази та кадрового забезпечення комунальних підприємств/установ/інших надавачів послуг із

	урахуванням поточних та прогнозованих потреб громади.
	С.4.3. Розбудова системи збору, транспортування побутових відходів, будівельних відходів та води.
	С.4.4. Створення органів самоорганізації населення та ОСББ
С.5. Створення належних умов для всіх категорій мешканців	С.5.1. Відновлення пошкодженого житлового фонду.
	С.5.2. Розбудова мережі для реабілітації мешканців.
	С.5.3. Забезпечення безпечних умов життя.
	С.5.4. Збереження/відновлення історично-культурного фонду, екології.
	С5.5. Активізація роботи молодіжної ради
	С.5.6. Створення фонду комунального житла або земельних ділянок для житлового будівництва
	С5.7. Проведення роботи по визнанню відумерлої спадщини
	С5.8. Забезпечення мешканців громади якісною водою та каналізацією
	С.5.9 Створення системи відведення дощової води

2.2. Інформація про технічні можливості, економічну доцільність відновлення пошкоджених об'єктів шляхом виконання робіт з реконструкції, реставрації, капітального чи поточного ремонту.

1. Реконструкція покрівлі , утеплення фасаду, реконструкція блоку з відновленням мереж водопостачання, опалення, електроенергії Біленьківського КДНЗ "Веселка»

Проблема: Будівля дитячого садка складається з чотирьох секцій. При обстеженні виявлені тріщини у цегляній кладці та по самій кладці. Покрівля протікає – її стан класифікується , як незадовільний та непридатний до експлуатації. У підвалі є сліди протікання, що може призвести до осаду фундаменту.

Результат: підвищення ефективності використання традиційних паливно-енергетичних ресурсів, скорочення обсягів їх споживання закладом; економія витрат на опалення; заощадження бюджетних коштів і в подальшому раціональне їх використання; формування безпечного середовища для перебування відвідувачів та працівників закладу; підвищення комфортності функціонування закладу.

Фінансування: вартість 25000,00 тис. грн. - Виготовлено проєктну документацію та експертний звіт. Потребує фінансування з державного бюджету.

2. Реконструкція покрівлі та утеплення фасаду Біленьківської гімназії «ЛІДЕР»

Проблема: Школа в с. Біленьке побудована у 60 –х роках ХХ століття. Будівля школи складної конфігурації у вигляді букви «Н», двоповерхова. Існуюча покрівля потребує повної заміни. В будівлі школи постійно знаходиться 80 осіб персоналу та 540 учнів. За результатами обстеження виявлено виморожування цегляної кладки стін в рівні карнизу; виморожування кладки стін тамбуру входу; засмічення покрівлі та відливів; відколи захисного шару бетону залізобетонних перемичок над вікнами.

Результат: збереження тепла в осінньо-зимовий період до 50% ;

- економія електроенергії при опаленні приміщення до 20%;
- підвищення безпеки життєдіяльності дітей і працівників;
- зниження захворюваності дітей в осінньо-зимовий період;
- створення сприятливих умов для повноцінного і гармонійного розвитку особистості дітей;

Фінансування: вартість 18428,394 тис. грн. - Виготовлено проєктну документацію та експертний звіт. Потребує фінансування з державного бюджету.

3. Реконструкція будівлі комунальної власності в центр фізичного та ментального здоров'я для заняття спортом усіх вікових груп, забезпечення доступності до закладу маломобільних груп населення, в тому числі для реабілітації та відновлення фізичного та ментального здоров'я учасників бойових дій, що розташована за адресою:70441, Запорізька область, Запорізький район, с. Біленьке, вул.Шкільна ,5.

Проблема: На території громади наявний вуличний спортивний майданчик, але відсутня спортивна інфраструктура для занять фізичною культурою і спортом круглий рік . Реалізація проєкту надасть змогу мешканцям громади отримувати послуги з урахуванням принципів недискримінації та гендерної рівності, а постраждалим від війни та ветеранам ЗСУ з реабілітації як фізичного так і ментального здоров'я . На відстані 500 м існує чотирьохповерхова будівля лікарні, в якій на даний час використовуються лише 2 поверхи для первинної ланки медицини. В подальшому у громади є плани використовувати два вільних поверхи для розташування реабілітаційного центру для ветеранів війни. До того ж майбутній центр розташований біля будівлі, де розміщено інклюзивно – ресурсний центр

Результат: Реабілітація осіб з інвалідністю

Реабілітація військовослужбовців

Залучення до спорту дітей

Фінансування: вартість 80000,0 тис. грн. - Отримано перемогу у проєкті Хакатон "100 ідей для міст" від IRS за результатом чого буде виготовлено проєкт. Далі подання на грантовий конкурс

4.Розвиток сталої мобільності: послуг та інфраструктури для пересування людей з урахуванням інклюзивних потреб - реалізація Плану мобільності громади, розробленого за допомогою GIZ.

Проблема: Відсутня здатність людей брати участь в активностях, що відбуваються в різних місцях, завдаючи при цьому мінімального негативного впливу на довкілля, економіку та просторове планування територій.

Результат: • Забезпечує доступність та задоволення потреб у розвитку людей, компаній і суспільства на умовах безпеки та у відповідності до потреб соціуму та екосистеми;

• Є доступною, справедливою та ефективною;

• Забезпечує вибір виду транспорту та підтримує конкуренцію і розвиток територій;

• Скорочує обсяг шкідливих викидів та сміття з метою полегшення поглинання;

• Використовує, наскільки можливо, відновлювальні джерела енергії, мінімізує вплив на землю та зменшує рівень шуму.

Фінансування: 122450,0 тис. грн. потребуємо фінансування

5. Реконструкція вуличного освітлення , пошкодженого внаслідок обстрілів

Проблема: Внаслідок обстрілів пошкоджено лінії електромереж, які потребують заміну

Результат: • Вуличне освітлення, зниження криміногенної ситуації, комфорт

Фінансування: 300,0 тис. грн. за рахунок місцевого бюджету

6. Розроблення стратегічних та програмних документів:

1. Стратегія розвитку громади до 2030 року.

2. План сталого енергетичного розвитку громади.

3. Комплексний план просторового розвитку території територіальної громади

Розроблення стратегічних та програмних документів громади буде здійснюватися з дотриманням таких принципів:

об'єктивність – розроблення документів на основі даних органів державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, результатів опитувань громадської думки, з урахуванням реальних цілей та індикаторів (показників), яких можливо досягти та оцінити;

обґрунтованість та доцільність – розроблення документів на основі чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих заходів та проєктів, що сприяють їх досягненню із використанням кращого світового досвіду у сфері прогнозування економічного і соціального розвитку;

координація – взаємозв'язку та узгодженості довгострокових стратегій, планів і програм розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях; відкритість та прозорість – забезпечення доступу громадськості, що передбачає інформування про цілі, завдання та очікувані результати та показники виконання стратегічних та програмних документів, а також забезпечує всіх суб'єктів господарської діяльності необхідними орієнтирами для планування власної виробничої діяльності;

паритетність – створення рівних можливостей для висловлення позицій всіх сторін під час розроблення та реалізації відповідних документів;

недискримінація та рівний доступ – створення можливості для висловлення позицій всіх сторін під час розроблення та реалізації відповідних документів; ефективність – визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, заходів у встановлені терміни; історична спадкоємність – врахування та збереження позитивних надбань попереднього розвитку громад (и);

сталий розвиток – забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

2.3. Обґрунтовані пропозиції щодо відновлення навколишнього природного середовища, збереження та розвитку природоохоронних територій та об'єктів.

Будівництво центральної системи зрошення земель сільськогосподарського призначення на території Біленьківської сільської об'єднаної територіальної громади Запорізького району Запорізької області

Проблема: За природно-кліматичними умовами Біленьківська громада розташована в степовій зоні. Рівень зволоження – недостатній. Показник кількості атмосферних опадів коливається від 300 до 350 мм/рік. В посушливі роки кількість опадів знижується до 150-200 мм. Території громади притаманне значне регіональне коливання опадів та їх нерівномірний розподіл протягом року. У літні місяці переважає посушлива погода із високою випаровуваністю, яка значно перевищує кількість атмосферних опадів.

Темпи росту середньорічної температури повітря в середньому для території України в 1,5 рази перевищують глобальні масштаби і становлять 0,4оС/10 років. На фоні глобального і регіонального потепління змінюються і інші, особливо комплексні показники характеристики клімату.

Територія нашої громади із значним дефіцитом природного вологозабезпечення.

Результат: підвищення ролі меліорованих земель у продовольчому та ресурсному забезпеченні області;

зменшення залежності сільськогосподарського виробництва від несприятливих природно-кліматичних умов;

поліпшення екологічного стану сільськогосподарських угідь та створення екологічно безпечних умов експлуатації меліоративних систем..

Фінансування: 106597,0 тис. грн. потребує фінансування з державного бюджету, співфінансування громади та співфінансування фермерів

Розділ 10. Інформація про технічні можливості, економічну доцільність відновлення об'єктів шляхом нового будівництва або пропозиції щодо будівництва нових об'єктів замість тих, що зазнали пошкоджень або зруйновані, з визначенням застосування проєктів повторного використання та розроблення індивідуальних проєктних рішень.

1. Будівництво Центру Безпеки громади

Проблема: Низький рівень забезпечення сил цивільного захисту, відсутність системних підходів до забезпечення пожежної безпеки на рівні громади, брак матеріальних резервів, відсутність аварійно-рятувального обладнання та спорядження

Результат: забезпечення доступності публічних послуг, що надаються населенню територіальної громади — передусім забезпечення захисту населення і території від пожеж та надзвичайних ситуацій, а також дотримання громадської безпеки. Центр безпеки спрямований на задоволення потреб громади у комплексному забезпеченні безпеки як у сфері цивільного захисту, так і у сфері громадського порядку

Фінансування: потребує фінансування з державного бюджету . Генеральним планом передбачено земельну ділянку для розміщення Центру

2. Нове будівництво швидкостроювальної захисної споруди цивільного захисту модульного типу (найпростіше укриття) на території закладу дошкільної освіти "Дивосвіт"

Проблема: В даному дошкільному закладі в наявності протирадіаційне укриття, яке потребує капітального ремонту. На даний час згідно чинного законодавства неможливо провести ремонтні роботи. В подальшому до дошкільного закладу планується переведення початкової ланки освіти. Для забезпечення безпечного навчання дітей та перебування вихованців у дошкільному закладі потрібно побудувати укриття

Результат: Безпечність і надійність захисту вихованців та вихователів, комфорт та зручності для тривалого перебування. Бомбосховище обладнане потужними системами вентиляції, безперебійним освітленням та іншими комунікаціями, що робить перебування у них якомога безпечним та комфортним для людей.

Фінансування: 4000,0 тис. грн. потребує фінансування з державного бюджету

3. Нове будівництво швидкостроювальної захисної споруди цивільного захисту модульного типу (найпростіше укриття) на території Біленьківського ліцею «Лідер»

Проблема: В навчальному закладі в наявності найпростіше укриття , що розташовано в підвальному приміщенні. Але у ньому немає можливості розташувати вісь контингент учнів для проведення очного навчання

Результат: Безпечність і надійність захисту вихованців та вихователів, комфорт та зручності для тривалого перебування. Бомбосховище обладнане потужними системами вентиляції, безперебійним освітленням та іншими комунікаціями, що робить перебування у них якомога безпечним та комфортним для людей.

Фінансування: 4000,0 тис. грн. потребує фінансування з державного бюджету

4. «Будівництво мереж водопостачання населених пунктів: с. Біленьке, с. Лисогірка, с. Червонодніпровка, с. Мар'ївка Запорізького району Запорізької області у зв'язку з диверсією Російської Федерації на Каховській ГЕС»

Проблема: Централізованим водопостачанням в громаді охоплено лише 400 осіб контингенту місцевої колонії та 600 споживачів с. Біленьке. Водозабір здійснюється саме з села, але через руйнування греблі Каховської ГЕС знижено рівень води у річці Дніпро, у зв'язку з чим водозабірну трубу подовжено на 35 м. Інші мешканці громади мають власні свердловини та використовують технічну воду. Більшість водозаборів дійшли до критичної межі, кількість води в цих водозаборах знизилася до критичної відмітки, а у 10% домогосподарств громади вода зникла зовсім.

Результат: забезпечення рівного доступу мешканців до води

Фінансування: 27 012,55 тис. грн. Буде фінансуватися за рахунок обласного бюджету

2.4. Інформація про необхідні заходи інженерної підготовки та інженерного захисту території.

Інженерна підготовка території до забудови (або іншого використання) та її наступний благоустрій здійснюються практично на всіх видах ділянок, але в найбільшій мірі – на ділянках малосприятливих або несприятливих для будівництва, відповідно до оцінки їх інженерно-будівельних умов. Інженерному захисту підлягають території, які знаходяться в зонах впливу небезпечних природних і техногенних процесів або ризику їх проявів за певних умов. Рельєф місцевості громади переважно рівнинний. Загальний уклін рельєфу спостерігається у населеному пункті Червонодніпровка. В наявності проектна документація «Берегоукріплення с. Червонодніпрока», яка на даний час потребує актуалізації. Деякі вулиці потребують реконструкції. Водовідвід поверхневих вод поверхневий – по лотках і канавах, мережі дощової (ливневої) каналізації відсутні. Але по деяких вулицях водовідведення зовсім не забезпечено, тому необхідно влаштування на них мережі дощової каналізації.

Інженерна підготовка і наступний благоустрій території буде здійснюватися як з метою підготовки території для будівництва, так і поліпшення на ній гігієнічних умов в комфорті проживання.

Потрібна актуалізація Генерального плану населених пунктів щодо заходів з інженерної підготовки території з урахуванням проведеної інженерно-будівельної оцінки території, її функціонального зонування, архітектурно-планувальної організації, наявності несприятливих природних і антропогенних явищ, а також прогнозу екологічних змін навколишнього середовища.

Загальні заходи (для всіх видів ділянок) та спеціальні заходи (для окремих видів ділянок) з інженерної підготовки території.

Загальними заходами передбачити:

- створення нормальних умов для руху пішоходів та транспорту;
- організація відведення дощових і талих вод;
- влаштування дренажу спеціальної конструкції (за необхідністю).
- максимальне збереження рельєфу;
- максимальне збереження ґрунтів і деревних насаджень;
- відведення поверхневих вод зі швидкостями, які виключають ерозію ґрунту;
- мінімальний обсяг земляних робіт;
- мінімальний баланс земляних мас;
- збереження й використання поверхневого ґрунтового шару гумусу при насипах і виїмках ґрунтів.

Спеціальними заходами з інженерної підготовки території передбачити гідротехнічні та меліоративні заходи:

- а) благоустрій берега р. Дніпро та ставків – як основного місця відпочинку населення на воді;
- б) благоустрій і озеленення, створення паркової зони в прибережній зоні р. Дніпро, організація пляжів;
- в) укріплення берегів р. Дніпро в с. Червонодніпровка;
- г) благоустрій і озеленення діючих кладовищ, санітарно-захисних і охоронних зон;
- д) продовження реабілітації і постійний моніторинг територій, які постраждали в результаті надзвичайної ситуації - підриву Каховської ГЕС

2.5. Обґрунтовані пропозиції щодо доцільності зміни функціонального призначення територій ТГ (її частини) з урахуванням наявної забудови та наявної містобудівної документації.

Змін функціонального призначення території ТГ на планується

2.6. Пропозиції щодо внесення змін або розроблення містобудівної документації на місцевому рівні.

Планується розроблення Комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, плану зонування територій, а також оновлення Генеральних планів населених пунктів.

Виготовлення проекту землеустрою щодо розширення меж населених пунктів Мар'ївка, Біленьке Перше, Новосергіївка, Смоляне.

Проблема: Актуальність проблеми формування територій і встановлення меж адміністративно-територіальних утворень зумовлена наступними обставинами: створення територіальних умов для самостійного вирішення органами місцевого самоврядування усіх питань місцевого життя. Сучасний

землеустрій, як сукупність соціально-економічних та екологічних заходів, спрямований на раціональну організацію території адміністративно-територіальних одиниць, які виступають просторовим базисом для територіальної організації державного управління та місцевого самоврядування. Саме тому формування меж адміністративно-територіальних одиниць належить до особливо важливих, актуальних та відповідальних завдань землеустрою.

Результат: Затвердження проєктів землеустрою щодо розширення меж населених пунктів Мар'ївка, Біленьке Перше, Новосергіївка, Смоляне

Фінансування: 1086,0 тис. грн. за рахунок громади

2.7. Загальні підходи та пропозиції щодо комплексного відновлення, розвитку території ТГ (її частини) та заходи для їх реалізації з визначенням пріоритетності, з урахуванням норм і нормативів щодо просторового планування та землекористування, захисту навколишнього природного середовища та природних ресурсів, забезпечення населення закладами і послугами, що в них надаються, охорони культурної спадщини, розвитку транспорту та інженерної інфраструктури тощо.

Планується розроблення ефективного інструменту стратегічного просторового планування – Концепції інтегрованого розвитку території територіальної громади, яка

- **відобразить** стратегічні напрямки розвитку території на основі інтеграції всіх ключових сфер – соціального та економічного розвитку, збереження довкілля та історичної спадщини, оптимізації інженерно-транспортної інфраструктури тощо

- **залучить** широке коло стейкхолдерів, зокрема, мешканців громади та суб'єктів господарювання, що зареєстровані та/або здійснюють чи мають намір здійснювати господарську діяльність на території громади

- **визначить** довгострокові, міждисциплінарні, просторові та соціально-економічні пріоритети розвитку території

- **відповість** державним, регіональним та місцевим програмам розвитку

III. УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Ціль управління реалізацією Програми комплексного відновлення громади полягає в досягненні цих цілей за допомогою координації різних заходів та проєктів, спрямованих на відновлення та розвиток громади.

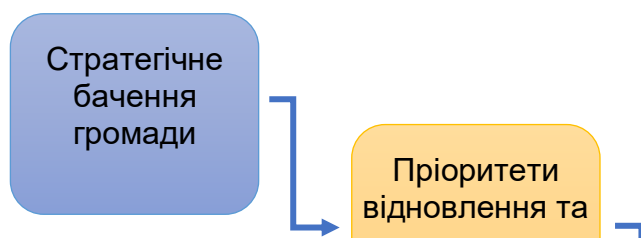

Рис. 15. Організаційна схема управління реалізацією Програми комплексного відновлення громади

Управління, контроль, моніторинг реалізації Програми орієнтований на застосування сценарного підходу до визначення конкретних умов і обставин, в яких опиняється громада у певний час. Сценарій – це спосіб систематичної оцінки можливих наслідків і ризиків прийняття рішень в різних ситуаціях.

Управління реалізацією Програми відновлення громади є складним завданням, оскільки вимагає врахування багатьох різноманітних факторів, які можуть впливати на розвиток подій. Сценарний підхід управління дозволяє врахувати можливі наслідки різних варіантів прийнятих рішень на різних етапах реалізації Програми, забезпечуючи зручний і надійний спосіб для управління ризиками та визначення найбільш ефективного шляху відновлення та розвитку.

Ключова відмінність Програми відновлення від класичного плану розвитку полягає у тому, що стартова ситуація (момент початку реалізації плану) для розвитку може залишатися на місці, або ставати краще. Погіршення ситуації може відбуватися кількісно, але не якісно та інституціонально. Тому усі проекти, що реалізують стратегію розвитку, можуть бути реалізованими. Програма відновлення змушена об'єктивно виходити з тих обставин, що ситуація може і погіршитися, тому і частина цілей, і частина проектів стають неактуальними. Непередбачуваність воєнного та повоєнного стану може зумовити не лише погіршення обставин, але й привести до зникнення базових умов реалізації плану. План, у якому це не враховано, загалом втрачає сенс.

Застосування сценарного підходу дозволяє поєднати загальне та ситуаційне. З одного боку, розробляється сукупність відносно універсальних заходів з відновлення, з деталізацією на завдання та індикатори оцінювання. А, з іншого боку, визначено "дерево цілей", що розкриває ситуаційно актуальну частину необхідних дій для відновлення та розвитку Біленьківської сільської територіальної громади з врахуванням базових припущень, що діють на момент розробки Програми. Дерево цілей деталізовано набором проектів, що сприяють реалізації кожної з визначених цілей.

Поєднання каталогу проектів та сукупності заходів з відновлення у процесі застосування сценарного підходу дозволяє виокремити проекти, що одночасно є і актуальними і здатними до реалізації у межах діючого сценарію. Відповідно проекти, які не здатні бути реалізованими при поточному сценарії, тимчасово призупиняються для реалізації, але можуть бути застосовані при зміні сценарію.

Орієнтація Програми відновлення на ключові універсальні заходи, а не на каталог розроблених проектів означає, що процес управління отримує петлю зворотного зв'язку на ті моменти, які можуть змінити перебіг реалізації Програми, не змінюючи затвердженого "дерева цілей". Технічно процеси визначення дерева цілей/каталогу проектів і визначення плану заходів/завдань/індикаторів ідуть паралельно. По першій лінії отримується "дерево цілей" і каталоги проектів, які позначені атрибутом приналежності до певного сценарію розвитку громади. По другій лінії розробляється відносно універсальний план заходів з відновлення, який деталізується завданнями та

індикаторами, та алгоритм застосування сценарного підходу. Потім, після визначення адекватного сценарію розвитку та відновлення, у реалізацію потрапляють не усі проекти, а лише актуальні для цього сценарію. І у процесі управління реалізацією Плану уся друга лінія може коригуватися шляхом зворотного зв'язку.

У такому випадку об'єктом управління стає сукупність заходів, а не сукупність зібраних на момент затвердження проектів. Система заходів розробляється універсальна, з можливістю редагування, і відповідно, під час реалізації Плану можуть з'являтися нові проекти, на заміну тим, що втратили актуальність.

У табл. 4 наведено Ключові заходи, завдання та індикатори заходів програми комплексного відновлення території Біленьківської сільської територіальної громади, які покладено у основу процесу управління, контролю, моніторингу реалізації Програми.

Таблиця 8

Ключові заходи, завдання та індикатори заходів Програми комплексного відновлення території Біленьківської сільської територіальної громади

Заходи з відновлення та розвитку громади	Завдання заходів	Індикатори реалізації заходів
1. Відновлення житлового фонду 2. Відбудова об'єктів соціальної інфраструктури 3. Відбудова об'єктів житлово-комунального господарства	Інвентаризація та оцінка ступеня руйнувань та пошкоджень об'єктів, що підлягають відновленню. Визначення потреб, пріоритетності та черговості відновлення об'єктів.	% оцінених об'єктів у загальній їх кількості. Порогове значення – 100% у перший рік реалізації плану.
4. Відбудова об'єктів енергетичної інфраструктури 5. Відбудова об'єктів дорожньо-транспортної інфраструктури	Розробка та затвердження проектної та дозвільної документації. Відбір виконавців та визначення джерел фінансування.	% об'єктів у загальній їх кількості, щодо яких розроблено та затверджено проектну документацію та інші нормативні умови відбудови. Порогове значення – 50% щорічно.

6. Відновлення об'єктів інфраструктури електронних комунікаційних мереж	Прибирання території відновлення для проведення будівельних робіт та покращення екологічної ситуації.	% площі громади, підготований для відновлювальних робіт. Порогове значення – 50% щорічно.
	Проведення ремонтних та будівельних робіт. Перевірка проєктних вимог та забезпечення безпеки відновлених об'єктів.	Питома вага відновлених об'єктів. Порогове значення – 10% щорічно.
7. Відновлення системи соціального захисту та піклування 8. Відновлення системи надання публічних сервісів та послуг 9. Відновлення функціонування закладів культури та надання культурних послуг	Оцінка стану систем, оцінка потреб наявного населення громад у послугах окремих систем, визначення пріоритетів відновлення.	1. % оцінених систем у загальній їх кількості. Порогове значення – 100% у перший рік реалізації плану. 2. Визначений індекс доступності усіх різновидів державних послуг для усіх населених пунктів та верств населення громади. Порогове значення – 100% у перший рік реалізації плану.
	Розробка стратегій та програм відновлення з врахуванням наявних можливостей фінансування. Розробка проєктів відновлення.	% покриття програмами та проєктами відновлення потреб громади у державних послугах. Порогове значення – 50% щорічно.
	Збільшення кількості та якості наданих населенню публічних, соціальних та культурних послуг у населених пунктах громади.	1. % зростання кількості державних послуг, що надаються у населених пунктах громади.

		<p>Порогове значення – 10% щоквартально.</p> <p>2. % забезпеченості та доступності базових державних послуг у всіх населених пунктах громади.</p> <p>Порогове значення – 50% щорічно.</p>
10. Відновлення екологічного стану берегової лінії уздовж р. Дніпро	<p>Оцінка стану, попередній аналіз можливих проєктів відновлення, визначення обсягу робіт і термінів їх виконання, визначення джерел фінансування.</p>	<p>% оцінених об'єктів у загальній їх кількості.</p> <p>Порогове значення – 100% у перший рік реалізації плану.</p>
	<p>Видалення сміття з берегової лінії, встановлення берегозахисних споруд та засадження відновлених ділянок рослинністю.</p>	<p>Довжина відновленої берегової лінії на території громади.</p> <p>Порогове значення – 25 км щорічно.</p>
	<p>Відновлення рекреаційних зон.</p>	<p>% відновлених рекреаційних зон у загальній їх кількості.</p> <p>Порогове значення – 50% щорічно.</p>
11. Відновлення та розвиток регіональної та місцевої економіки, створення нових робочих місць у громаді	<p>Оцінка повоєнного економічного потенціалу громади, визначення можливостей та темпів розвитку, потенційних напрямів інвестування.</p>	<p>Розроблений економічний профіль та інвестиційний паспорт громади.</p>
	<p>Розробка та реалізація проєктів, які спрямовані на підтримку розвитку економіки території, створення робочих місць, підвищення рівня життя</p>	<p>1. Кількість реалізованих розвиткових проєктів.</p> <p>Порогове значення – 5 проєктів щорічно.</p> <p>2. Збільшення кількості нових робочих</p>

	<p>населення та підвищення економічного потенціалу території.</p>	<p>місць, які були створені в рамках проєктів розвитку економіки.</p> <p>Порогове значення – 20 нових робочих місць щорічно.</p> <p>3. % зменшення рівня безробіття в громаді.</p> <p>Порогове значення – 1% щорічно.</p> <p>4. % зростання кількості суб'єктів підприємницької діяльності у населених пунктах громади.</p> <p>Порогове значення – 20% щорічно.</p>
	<p>Створення на території громади підприємницьких форм з переробки продукції АПК та виробництва продукції кінцевого споживання.</p>	<p>Кількість нових підприємств (бізнесів) зі зберігання, переробки та виробництва продукції кінцевого споживання на території громади.</p> <p>Порогове значення – 1 підприємств щорічно.</p>

Заходи, що відображено у табл. 4 визначено та структуровано Робочою групою у відповідності до припущень та передбачень щодо можливого діапазону дій з відновлення та розвитку як за умови закінчення війни, так і за умови продовження бойових дій з певними наслідками.

Конкретизація набору заходів та проєктів, що реалізуються, відбувається на основі сценарного моделювання, сутність якого полягає у наступному.

Сценарний підхід у плануванні – це метод, який дозволяє прогнозувати різні можливі варіанти розвитку подій в майбутньому і розробляти плани дій в залежності від цих сценаріїв. Цей підхід дозволяє уникнути несподіваних проблем і допомагає планувати дії заздалегідь.

Основні кроки реалізації сценарного підходу у плануванні наступні:

Визначення можливих сценаріїв майбутнього. Для цього потрібно проаналізувати різні фактори, які можуть вплинути на розвиток ситуації, і визначити можливі варіанти розвитку подій.

Оцінка ймовірності кожного з сценаріїв. На цьому етапі необхідно проаналізувати, наскільки вірогідні різні сценарії, і приділити увагу тим, які можуть мати найбільший вплив на планування.

Розробка плану дій для кожного з сценаріїв. На цьому етапі необхідно розробити план дій для кожного з можливих сценаріїв, враховуючи ймовірність його реалізації.

Реалізація плану дій відповідно до відповідного сценарію. Після того, як було розроблено плани дій для кожного з можливих сценаріїв, необхідно відповідно до обраного сценарію проводити необхідні дії (реалізовувати заходи та проекти).

Оцінка результатів та коригування планів дій. Після реалізації планів дій необхідно оцінити результати і внести необхідні корективи в плани дій, якщо це необхідно.

Реалізація комплексу заходів та проектів Плану відновлення та розвитку Біленьківської сільської територіальної громади залежить від зовнішніх чинників, а їхнє моделювання доцільно представити на схемі за сценаріями – **песимістичним (П), базовим (Б) та оптимістичним (О).**

Будь-який зі сценаріїв охоплює такі напрямки (складові), як фізична безпека, економіка, екологія, демографія та людський капітал, стан критичної інфраструктури, система управління та зовнішні умови (регуляторне середовище).

Залежно від реалізації сценаріїв, доступних ресурсів та можливостей, планувальні заходи і дії влади можуть бути:

«реактивними» (передбачатимуть певні дії у відповідь на ті чи інші події, як реакцію)

та

«проактивними (спрямовуватимуться, в першу чергу, на досягнення результатів, закріплених документами стратегічного планування).

Заплановані до реалізації заходи і проекти з відновлення та розвитку мають відповідати ключовим пріоритетам розвитку громади та актуальному, на момент реалізації Плану відновлення та розвитку, сценарію. Опис сценаріїв узагальнено наведено у табл. 5.

Аналіз ситуації та визначення актуального сценарію процесів відновлення та розвитку у територіальній громаді слугує інформаційною та організаційною основою подальших етапів реалізації Плану відновлення та розвитку.

Визначений конкретний тип актуального сценарію визначає пріоритетність та доцільність реалізації певного набору проєктів з "Каталогу проєктів" Плану відновлення та розвитку.

Таблиця 9
Опис та характеристики можливих сценаріїв

Сценарій	Опис можливого впливу
Песимістичний	<p>Сценарій передбачає суттєве погіршення умов за одним або кількома складовими та вимагатиме від місцевої/регіональної влади, насамперед «реактивних» заходів. Серед елементів його прояву можуть бути наступні (одна або кілька подій, наведених нижче):</p> <ul style="list-style-type: none"> • військові дії відбуваються безпосередньо на території громади (у часових рамках цього документу) / межі громади розташовані від зони військового протистояння на дистанції, яка дає можливість застосовувати більшість видів конвекційної зброї / органи влади не мають можливості здійснювати владні повноваження. Це є ключовою умовою, яка перешкоджає віднесення громади до категорії «Громади відновлення», реалізацію комплексу заходів, пов'язаних із відбудовою інженерної інфраструктури та житлового фонду; • можлива ескалація військового конфлікту в Україні, що призведе до суттєвого зростання безпекових ризиків, скорочення операційних можливостей місцевої/регіональної влади, призупинення реалізації будь-яких твердих проєктів через загрозу їх повторного знищення/пошкодження, формування демографічної ями на окремо взятих територіях – у тому числі через погіршення умов життя на недоступність основних публічних послуг. • різке погіршення фінансових чи економічних можливостей держави / погіршення умов на окремих територіях. Проявами такого сценарію може стати скорочення фінансування інфраструктурних проєктів національного/регіонального рівня, перегляд соціально-економічних гарантій/умов для бізнесу і населення, міграція мешканців працездатного віку до інших регіонів або за межі країни, суттєве погіршення доступності технологій/фінансових ресурсів. • загострення екологічних/ технологічних/ безпекових/ демографічних/ інфраструктурних проблем на окремі території навіть за умови відносно сталих інших параметрів. Розвиток такого сценарію вимагатиме концентрації максимальних зусиль влади саме на вирішенні певної проблеми за рахунок зниження пріоритетності інших напрямків. <p><i>Для більшості варіацій негативних сценаріїв доцільними будуть реактивні заходи місцевої влади, спрямовані на вирішення критичних проблем, забезпечення доступності базових публічних і комунальних послуг мешканцям, підтримання мінімально-необхідних умов життя за обмежених ресурсів.</i></p>
Сценарій	Опис можливого впливу

Базовий	<p>Такий сценарій базується на імплементації ключових законодавчих ініціатив, а також характеристики поточного стану, прогнозах і розрахунках державних органів і міжнародних установ: МВФ, Світового банку, ОЕСР, ЮНКТАД, ПРООН тощо. Зазначимо, що наразі більшість таких прогнозів є зваженими та передбачають розвиток держави в умовах обмежених ресурсів та технологій.</p> <p>Сценарій передбачає керовану ситуацію в економіці, доступність базових послуг для населення, сталість бізнес-клімату та припинення військового протистояння упродовж року за умови відсутності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • суттєвої додаткової шкоди економіці, демографії, екології, інфраструктурі регіону і територіальній громаді; • значних територіальних втрат або придбань за обмежений проміжок часу; • пандемій, або подій, які можуть концептуально змінити підходи до витрачання бюджетних коштів, а також управлінські пріоритети на рівні макрорегіону, країни чи окремого регіону/території; • участі України у інших екстериторіальних конфліктах, застосування засобів масового ураження чи природніх катастроф на її території; • концептуальних змін у системі управління чи розподілу повноважень на місцях, що характеризувало б її, як нетипову, у тому числі через зміни у чинному законодавстві. <p><i>Для більшості варіацій базового сценарію доцільними будуть як реактивні заходи на виникаючі проблеми, так і проактивне планування, спрямоване на досягнення сталих результатів відповідно до визначених пріоритетів.</i></p>
----------------	---

Сценарій	Опис можливого впливу
-----------------	------------------------------

Такий сценарій передбачає суттєве коригування операційних умов, пов'язане із (одним або кількома чинниками із переліку):

- трансформацією системи управління, економіки – через інтеграцію до наднаціональних об'єднань чи союзів або поглибленої участі у них;

- повним припиненням військових дій на території України та реалізацією механізму компенсації втрат;

- отриманням унікальних можливостей доступу на ринки країн G-20 та преференцій від такого доступу;

- широким застосуванням механізмів залучення коштів/технологій/інших ресурсів для відновлення України за умови належного адміністрування таких ресурсів державними органами й ОМС та відповідною пріоритетністю;

- глибокою трансформацією економіки та формуванням ділових / економічних центрів на півдні України. Така трансформація має бути закріплена планувальними документами національного рівня, сприяти реалізації інфраструктурних проєктів та створювати особливі умови (бізнес-клімат) на певній території у разі, якщо проєкти пов'язані із розвитком виробництва, продовольчою та енергетичною безпекою в регіоні, застосуванням новітніх технологій.

Для більшості варіацій оптимістичного сценарію доцільними будуть заходи і проєкти спрямовані на досягнення сталих результатів відповідно до визначених пріоритетів, а також проєкти, спрямовані на трансформацію соціально-економічного комплексу громади у відповідності до прогнозованих викликів.

